

Stad kommune

Årsbudsjett 2020

Økonomiplan 2020-2023

Arkivsak: Stad kommune 19/793

Versjon dato: 13.12.2019

Vedeke: KS 19/067

1. Innleiing.....	3
2. Samandrag.....	5
3. Samanheng mellom økonomiplan og kommunen sitt plansystem	7
4. Kommunen sine rammevilkår	8
4.1 Folketal.....	8
4.1.1 Utvikling i folketalet i Eid og Selje siste 10 år	8
4.1.2 Innbyggjarprofil	9
4.1.3 Prognose for framtidig folketal	10
4.2 Frie inntekter frå staten	10
4.2.1 Statsbudsjettet 2020	11
4.2.2 Rentekompensasjon for investeringar	13
4.3 Andre tilskot.....	14
4.4 Andre finansielle postar	14
4.5 Gjeld og finansutgifter.....	19
4.6 Premieavvik pensjon	20
4.7 Andre budsjettføresetnader.....	21
5. KOSTRA.....	21
6. Konsekvensjustert oversyn	22
6.1 Tabell 1 konsekvensjustert budsjett 2020 – økonomiplan 2020-2023	22
7. Nærare oversikt frå rammeområda.....	23
7.1 Sentraladministrasjonen inkl politisk styring	23
7.1.1 Kort om rammeområdet	23
7.1.2 Forklaring på kva som inngår i rammeområdet	23
7.2 Oppvekst og opplæring	26
7.2.1 Kort om rammeområdet	26
7.2.2 Forklaring på kva som inngår i rammeområdet	26
7.3 Helse og omsorg.....	27
7.3.1 Kort om rammeområdet	27
7.3.2 Forklaring på kva som inngår i rammeområdet	27
7.4 Areal og eigedom	28
7.4.1 Kort om rammeområdet	28
7.4.2 Forklaring på kva som inngår i rammeområdet	29
7.5 Kultur og samfunn	30
7.5.1 Kort om rammeområdet	30
7.5.2 Forklaring på kva som inngår i rammeområdet	31
8. Balansert budsjett inkl. tiltak og endringar	32
8.1 Endringar og tiltak	32
8.2 Kommunedirektøren si tilråding til driftsbudsjett – tabell 1 balansert.....	35
8.3 Kommenterar pr rammeområde.....	36
8.3.1 Sentraladministrasjonen	36
8.3.2 Oppvekst og opplæring	36
8.3.3 Helse og omsorg.....	36
8.3.4 Areal og eigedom	37
8.3.5 Kultur og samfunn	38
9. Investeringar.....	39

9.1	Kommunedirektøren si tilråding til investeringar 2020	39
10	Finansielle nøkkeltal 2020-2023 og div budsjettføresetnader	40
11	Budsjettoppstillingar / tabellar	42
11.1	Tabell 1 – Driftsbudsjett 2020 – Økonomiplan 2020-2023	42
11.2	Investeringsprosjekt 2020	43
11.3	Økonomisk oversikter drift og budsjettskjema drift og investering.....	44
12.	Kommunestyret sitt vedtak KS 19/067, 13.12.2019	47

1. Innleiing

Lovgrunnlaget for kommunens budsjett og økonomiplanarbeid finn vi i ny kommunelova kap 14, gjeldande frå 01.01.2020:

§ 14-2. Kommunestyrets og fylkestingets plikter

Kommunestyret og fylkestinget skal selv vedta

- a) økonomiplanen og årsbudsjettet*
- b) årsregnskapene og årsberetningene*
- c) finansielle måltall for utviklingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomi*
- d) regler for økonomiforvaltningen (økonomireglement)*
- e) regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement).*

§ 14-3. Behandling av økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning

Økonomiplanen for de neste fire årene og årsbudsjettet for det kommende året skal vedtas før årsskiftet.

Årsregnskapene og årsberetningene skal vedtas senest seks måneder etter regnskapsårets slutt. Hvert årsregnskap skal behandles samtidig med tilhørende årsberetning. Vedtaket om årsregnskap skal angi hvordan et eventuelt merforbruk i driftsregnskapet skal dekkes inn.

Formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning. Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak. I kommuner og fylkeskommuner med parlamentarisk styreform innstiller kommunerådet eller fylkesrådet til vedtak.

Innstillingen til økonomiplan og årsbudsjett, med alle forslag til vedtak som foreligger, skal offentliggjøres minst 14 dager før kommunestyret eller fylkestinget behandler den. Dette gjelder ikke for innstillinger om endring i vedtatt økonomiplan eller årsbudsjett.

Økonomiplanen, årsbudsjettet, årsregnskapene, årsberetningene og saksdokumentene fra det innstillende organet skal sendes departementet til orientering. Dette gjelder også revisjonsberetningen og kontrollutvalgets uttalelser til årsregnskapene og årsberetningene. Departementet kan gi forskrift om frister for disse oversendelsene.

§ 14-4. Økonomiplan og årsbudsjett

Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets eller fylkestingets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens eller fylkeskommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.

Økonomiplanen skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel. Årsbudsjettet skal deles inn i et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett og stilles opp på samme måte som økonomiplanen.

Økonomiplanen kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven § 11-1 fjerde ledd.

Departementet kan gi forskrift om bevilgningsoversikter, økonomiske oversikter og oversikter over utviklingen i gjeld.

§ 14-5. Årsbudsjettets bindende virkning. Budsjettstyring

Årsbudsjettet er bindende for kommunestyret, fylkestinget og underordnete organer. Første punktum er ikke til hinder for at kommunestyret eller fylkestinget kan gi et underordnet organ myndighet til å avgjøre at deler av en bevilgning i driftsbudsjettet skal benyttes til å finansiere utgifter i

investeringsregnskapet. Første punktum gjelder ikke for utbetalinger som kommunen eller fylkeskommunen har en rettslig plikt til å foreta.

Kommunestyret eller fylkestinget skal endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle lovens krav om realisme og balanse.

Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet.

Hvis årsregnskapet legges fram med et merforbruk i driftsregnskapet, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årets budsjett. Saken skal behandles av kommunestyret eller fylkestinget senest 30. juni.

§ 14-10. Balanse i økonomiplanen og årsbudsjettet

All bruk av midler i årsbudsjettet skal ha dekning i årets tilgang på midler.

Driftsbudsjettet skal dekke avdrag på lån med et beløp som minst tilsvarer avdrag beregnet etter § 14-18.

Årsbudsjettet skal dekke inn tidligere års merforbruk i driftsregnskapet og udekket beløp i investeringsregnskapet etter reglene i §§ 14-11 og 14-12.

Midler som etter lov eller avtale er reservert for særskilte formål, og som ikke benyttes i budsjettåret, skal settes av til et bundet fond.

Årsbudsjettet skal dekke avsetninger som er nødvendige for en god kommunal økonomiforvaltning. Investeringene skal over tid ha en egenfinansiering som ivaretar kommunens eller fylkeskommunens økonomiske handleevne.

Første til femte ledd gjelder på tilsvarende måte for hvert enkelt år i økonomiplanen.

Konsekvensjustert budsjett

For å få oversikt over den økonomiske handlefridomen i økonomiplanperioden, utarbeidar kommunedirektøren ei konsekvensjustert budsjettoversikt. Med utgangspunkt i inneverande års budsjett, syner vi konsekvensane av å oppretthalde dei driftsaktivitetar vi har i dag, gjennom heile planperioden. I tillegg er krav til tenesteyting etter lovverket og finansutgiftene knytt til dei investeringar som kommunestyret har vedteke ved siste rullering av økonomiplanen, lagd inn.

Avdelingsleiarane samarbeider med økonomiavdelinga om dette, og kommunalsjefane deltek i utarbeidinga av det detaljerte budsjettet til den enkelte avdeling. Dette gir samla ei god forståing for den enkelte avdeling sin økonomiske situasjon. Dette gir også ei betre kontakt mellom avdelingsleiarane, kommunalsjefane og økonomiavdelinga i budsjett og rekneskapsspørsmål.

Tidsplanen for arbeidet med årsbudsjett og økonomiplan er i hovudsak som følgjer:

Økonomiplan 2020 – 2023 til Partssamansett utval og Fellesnemnda	Juni
Budsjetttrundskriv til avdelingane	Tidleg august
Administrativ handsaming i avdelingane	August – september
Konsekvensjustert budsjett presentert Partssamansett utval og Fellesnemnda	17. oktober
Konsekvensjustert budsjett presentert til finansutvalet/formannskapet	31. oktober
Saldert budsjett frå kommunedirektør til handsaming i finansutvalet/formannskapet	15. november
Saldert budsjett til handsaming i råda i Eid kommune og Selje kommune	25. november
Saldert budsjett til handsaming i hovudutval	26. og 27. november
Saldert budsjett til handsaming i administrasjonsutvalet	28. november
Frå finansutvalet/formannskapet til kommunestyret	28. november
Kommunestyrevedtak	13. desember

I tillegg vil budsjettet bli handsama i møte med hovudtillitsvalde og i avdelingsleiar møte.

2. Samandrag

Strukturen til ein kommune fortel om korleis arbeidsdelinga er og korleis arbeidsoppgåvene blir koordinert. Endringane i velferdstenestene krev nye måtar å arbeide på, og ein organisasjon må vere føremålstenleg strukturert for at den skal fungere optimalt og operere effektivt. Medan samhandling og samarbeid tidlegare har blitt omtalt som eitt av fleire tiltak for å gi betre tenester, er det no eit mål at dette blir sjølv strukturen i utforminga av velferdstenestene i Stad kommune. Dette er basert på tanken om at betre samarbeid med innbyggjarane og dei ulike aktørane vil gje eit betre og meir heilskapleg tenestetilbod. Den tradisjonelle organiseringa av primærstrukturen i offentleg sektor vil ein også finne att i strukturen til Stad kommune, men det er ved val av organisasjonsform også lagt vekt på at meir av arbeidet skal skje i ulike former for tverrfaglege team. Det blir i Stad kommune forventa auka samhandling mellom ulike fagområde og brukarane av tenestene våre.

Stad kommune er ei kommune med lange avstandar der innbyggjarane bur spreidd i heile kommunen. Dette gjer at det er behov for å oppretthalde desentraliserte teneste om lag som det var i Eid og Selje før kommunesamanslåinga.

Som ein vil sjå i kap 4.1.1 - 4.1.3 om folketal, så vil det vere ei utfordring å få vekst i folketalet i åra framover, i alle fall på lik line med landsgjennomsnittet. Dersom Stad kommune ikkje får vekst i folketalet, så vil det gå ut over kommunen sine samla frie inntekter. I tabell 1 kap 6.1 er dei frie inntektene for åra 2021-2023 lagt inn med same forhold til landsgjennomsnittet som ein har pr 01.01.2020.

Dei siste åra har Eid kommune hatt god vekst i folketalet, der veksten i Nordfjordeid sentrum er blitt spesielt forsterka. Dette ser vi også ved at Eid kommune har lagt på fylkestoppen i fleire år knytt til nye bustadeiningar. Vidare har handel i kroner pr innbyggjar hatt ei veldig positiv utvikling dei siste åra, noko som har styrka Nordfjordeid som eit regionalt handelssenter.

Det er viktig for ein kommune å ha eit sterkt administrasjonssenter som legg til rette for handel og vekst som innbyggjarane i kommunen treng. Dette er avgjerande for ein samla vekst i kommunen, både i bygdene og i kommunesenteret. I tillegg gjer dette at kommunen vert attraktiv som ein stad å bu og besøke. Vi må støtte opp om og legge til rette for at denne utviklinga kan halde fram.

Samtidig må vi skape bulyst og vekst i bygdene. Vi må ta omsyn til nye teknologiske løysingar mm for å kunne levere tenester innanfor noverande og framtidige rammer. Fokus på innovasjon, samarbeid på tvers av tradisjonelle skilje, klima, miljø og digitalisering blir difor viktig.

Frå den vedtekne intensjonsavtalen for kommunesamanslåinga kan vi også merke oss følgjande satsingspunkt:

- Utvikle desentraliserte tenestetilbod folk treng i kvardagen - som skular, sjukeheimar, helse, barnehagar og kulturtilbod - i alle deler av kommunen.
- Bli blant dei beste kommunane i Noreg innanfor skule/utdanning og kultur
- Sørge for ein effektiv tenesteproduksjon der tenester folk treng i kvardagen blir gitt nær der folk bur, medan forvaltingstenester og administrasjon blir effektivisert og digitalisert i så stor grad som råd er.

Stad kommunen har høg lånegjeld. Den utgjer 120% av brutto driftsinntekt og blant dei høgaste i landet målt i prosent av brutto driftsinntekt. Landsgjennomsnittet er på 105%. Dette gjer at ein større del av kommunen sine frie inntekter går til dekning av rente og avdrag, og ein får ei større utfordring med å balansere kommunen sitt budsjett. I lånegjelda ligg det likevel mange gode og nødvendige tiltak. Dei største er nytt omsorgssenter på Nordfjordeid, ny gymsal/fleirbrukshall ved Nordfjordeid skule, Hågaåsen bustadfelt, utfylling og park ved Nordøyane på Nordfjordeid, kjøp av kommunehuset i Selje, rehabilitering av symjehall i Selje. I tillegg mange mindre tiltak som bidreg til ein betre kvardag både for innbyggjarar og tilsette. Men ein må også vere bevisst på at nye og større kommunale bygg og anlegg krev meir straum, reinhald, vedlikehald og anna oppfølging, som må dekkast inn i kommunen sitt driftsbudsjett.

Vi ser ei utfordring for Stad kommune når det gjeld å handtere utgiftene kring lånegjelda. Dette gjer det vanskeleg å finne rom for mange nye og store investeringsprosjekt dei næraste åra, utan at disse har med seg inntekter som bidreg til å finansiere investeringa. Målet må vere at kommunen ikkje vedtek meir i nye årlege lån enn det ein betalar i årlege avdrag. Her kan ein halde sjølvkostprosjekta utanfor.

Det er dei sentrale partane som gjennom forhandlingar set rammene for lønsveksten i kommunen. Det har over fleire år vist seg at lønsauken og pensjonskostnad ikkje fullt ut blir dekt inn gjennom statsbudsjetta. Dette betyr at kommunane har ein realnedgang i inntektene knytt til dette.

Utgifter knytt til helseteneste retta mot enkeltbrukarar er sterkt veksande for heile landet, også for Stad kommune. Spesielt har vi sett dette innafor psykiatri og vernepleie. Disse to tenesteområda står for ein stor del av veksten i kommunen sine samla utgifter til tenesteyting dei siste åra.

Sidan 2004 har staten sine utbetalingar til kommunane for ressurskrevjande tenester blitt meir enn tredobla. Kommunane sin eigendel i tenestene har fått same veksten.

Staten sin innstramming i mottak av flykningar gjer at kommunane ikkje lenger får det tal flykningar som ein har vedteke å ta imot, og som ein har rigga organisasjonen for å handtere. Stad kommune får ein sterk nedgang i flykningtilskotet, utan at ein samtidig greier å redusere utgiftene tilsvarande. Ein mister her stordriftsfordelen.

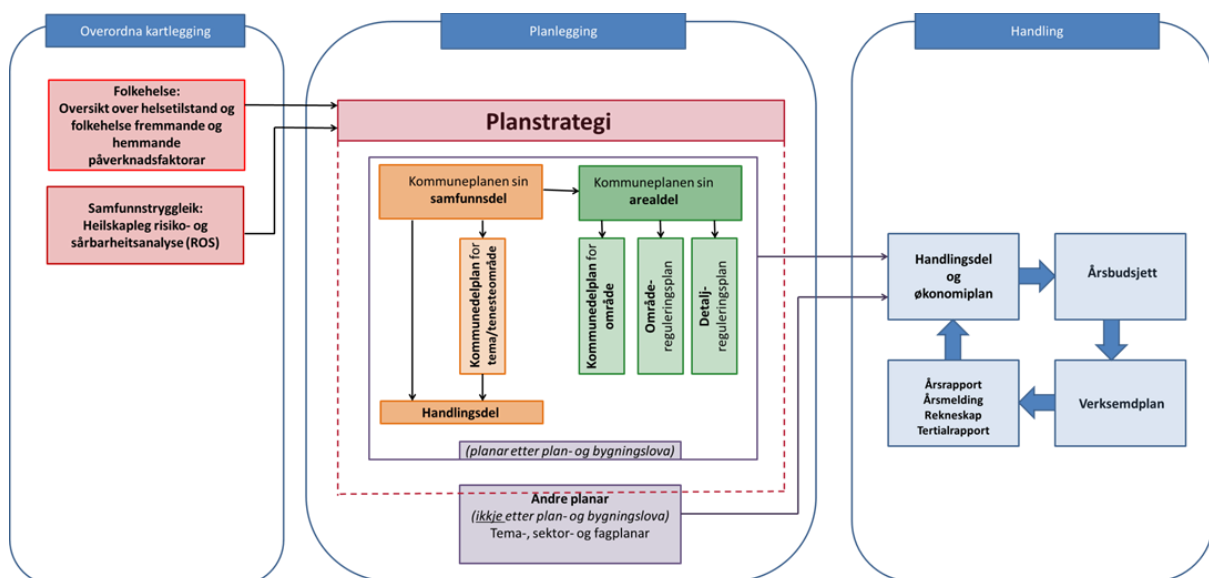
Sjølv om Stad kommune får ein vekst i dei frie inntektene nær gjennomsnittet for kommunane frå 2019 til 2020, så gjer alt dette at kommunen står overfor store utfordringar med å balansere budsjettet i 2020.

3. Samanheng mellom økonomiplan og kommunen sitt plansystem

Mål og strategiar for kommunesamfunnet som heilskap og for kommunen som organisasjon, vert fastsett i kommuneplanen sin samfunnsdel, jf. plan- og bygningslova § 11-2. Stad kommune startar utarbeiding av samfunnsdelen i 2020, og hovudfokus i 2020 vert gjennomføring av tiltak som er vedtekne i forkant av kommunesamanslåinga. Arbeid med ny handlingsdel vil starte opp våren 2020. Handlingsdelen og økonomiplanen skal syne korleis Stad kommune prioriterer å gjennomføre tiltak innanfor tilgjengelege økonomiske rammer.

Plansystemet i kommunane

I kommunane sin samfunnsdel skal det kome fram kva som er kommunane sitt mål for framtidig utvikling, og korleis ein vil at samfunnet vårt skal vere i framtida. På eit overordna nivå skal det leggst strategiar for kva tiltak kommunen vil nytte i arbeidet med å påverke utviklinga i ynskt retning. Strategiane har innverknad på korleis ressursbruken vil bli prioritert for å nærme oss måla. Kommuneplanen sin samfunnsdel og arealdel skal vise mål og strategiar i eit 12-års perspektiv. Handlingsdelen skal vise prioriterte mål og tiltak i eit 4-års perspektiv. Handlingsdelen med økonomiplan skal reviderast kvart år. Handlingsdelen skal alltid vere oppdatert, noko som gjer den godt eigna til å fange opp endringar som har skjedd gjennom året. Kommuneplanen sin arealdel og samfunnsdel skal reviderast etter behov. Behov for revidering vert vurdert i planstrategien. Planstrategien skal handsamast av kommunestyret minst kvart 4. år.

4. Kommunen sine rammevilkår

4.1 Folketal

4.1.1 Utvikling i folketallet i Eid og Selje siste 10 år

Nedanfor er det lagt inn tabellar for historisk utvikling i folketallet dei siste ti åra for Eid kommune, Selje kommune og området for grensejusteringa.

Tabell 1

Pr. 01.01	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Eid kommune	5849	5905	5950	5920	5926	5987	6015	6064	6157	6151
Selje kommune	2821	2810	2831	2789	2782	2752	2774	2791	2757	2747
Grensejusteringa	591	584	571	570	556	549	543	531	526	515
Totalt	9261	9299	9352	9279	9264	9288	9332	9386	9440	9413

Tabell 2

	Prosent endring 2010-2019 (10 år)	Gj. snitt pr år 2010-2019	Prosent endring 2015-2019 (5 år)	Gj. snitt pr år 2015-2019
Eid kommune	5,16%	0,52%	2,74%	0,55%
Selje kommune	-2,62%	-0,26%	-0,18%	-0,04%
Grensejusteringa	-12,86%	-1,29%	-6,19%	-1,24%
Totalt	1,64%	0,16%	1,35%	0,27%
Landet	10,56%	1,06%	4,22%	0,84%

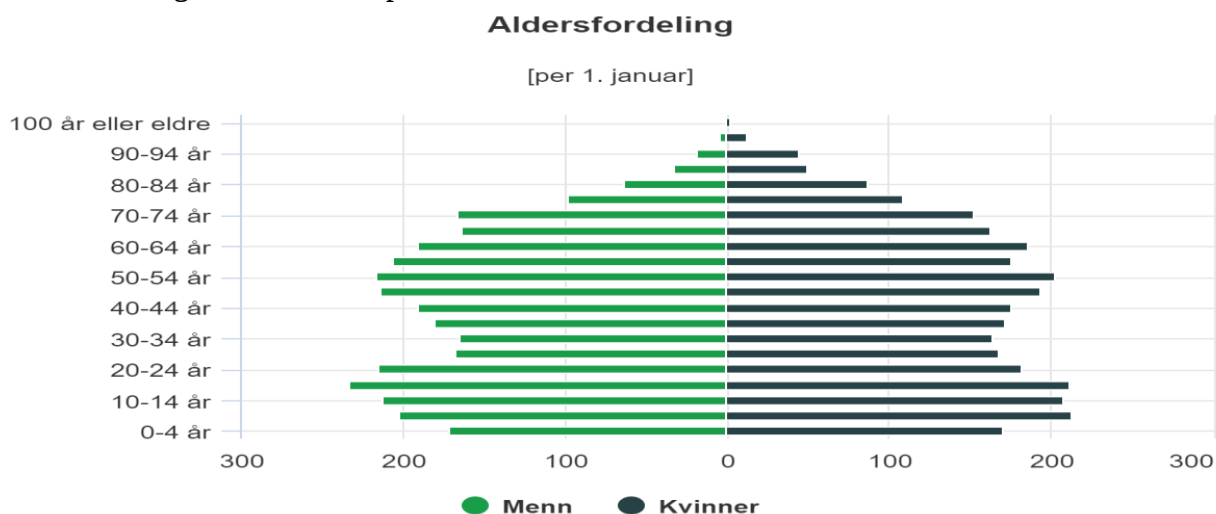
Tabellane ovanfor viser at folketalsutviklinga har vore veldig forskjellig dei siste 10 åra for Eid kommune, Selje kommune og området for grensjusteringa.

Eid kommune har hatt ein vekst på 302 innbyggjarar og +5,16% siste ti år. Selje kommune har hatt ein nedgang på 74 innbyggjarar og -2,62%, medan området for grensejusteringa har hatt ein nedgang på 76 innbyggjarar og minus 12,86% dei siste 10 åra. Same tendensen ser vi ved å sjå på siste fem år (jf tabell 1 og 2 ovanfor).

Samla har disse områda som utgjer nye Stad kommune hatt ein årleg vekst på gjennomsnittleg 0,16% siste ti år, medan landet har hatt ein gjennomsnittleg årleg vekst på 1,06% for same periode.

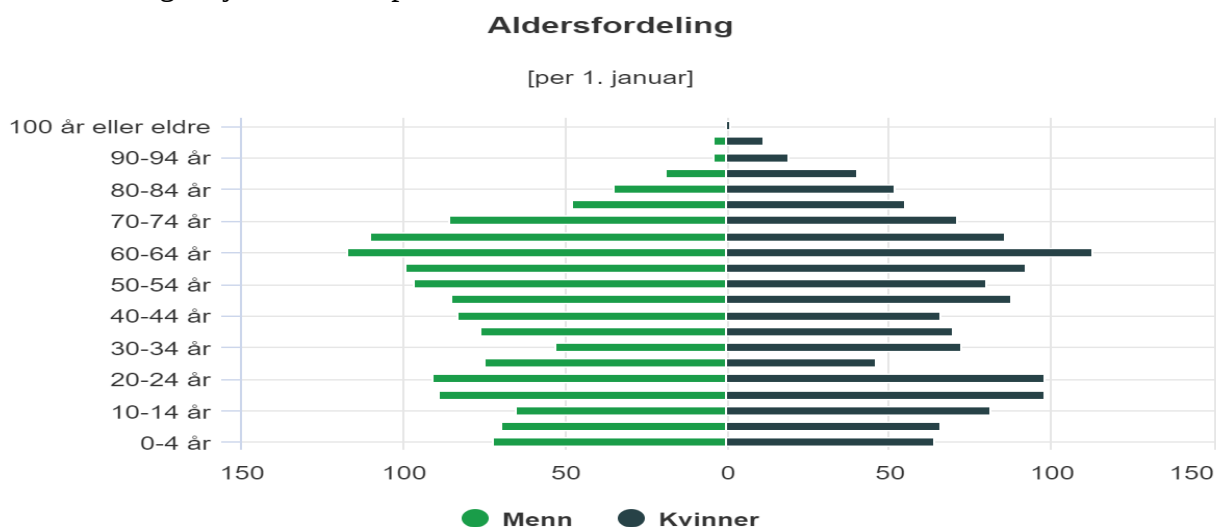
4.1.2 Innbyggjarprofil

Aldersfordeling Eid kommune pr. 01.01.2019:

Kilde: Befolkning, Statistisk sentralbyrå

Aldersfordeling Selje kommune pr 01.01.2019:

Kilde: Befolkning, Statistisk sentralbyrå

Dei to profilane ovanfor syner korleis folketalet er fordelt på 5 års intervall frå 0 til 100 år pr 01.01.2019. Vi ser tydeleg at Eid har ein vesentleg større del av befolkninga i aldersgruppene under 50 år. Vi har ikkje fått laga slik profil for grensejusteringa, men den er ikkje ulik profilen for Selje kommune.

4.1.3 Prognose for framtidig folketal

Tabell 3

Framskrivning folketal Frå SSB 17.06.2019	2020	2025	2030	2035	2040	Endring 2020-2040
Område "Eid Kommune"	6173	6243	6315	6378	6442	269
Område "Selje kommune"	2735	2678	2617	2560	2502	-233
Grensejusteringa	512	487	462	450	445	-67
Stad kommune	9420	9408	9394	9388	9389	-31

Tabellen ovanfor er henta frå SSB sin prognosemodell pr 17. juni 2019, og byggjer på middels nasjonal vekst, middels aldring og låg innvandring. Det er foreløpig ikkje laga nokon samla modell for Stad kommune hos SSB. Vi har difor valgt å synleggjere dei to kommunane og grensejusteringa kvar for seg, og deretter laga ein sum kolonne for samla utvikling.

I den vedtekne intensjonsavtalen for kommunesamanslåinga mellom Eid kommune og Selje kommune står mellom anna følgjande under kap 1:

- *Den nye kommunen skal ha ein folketalsvekst i den nye kommunen på eller over landssnittet, for å sikre inntekter og kommuneøkonomi til å gje gode tenester til alle innbyggjarane*

I frå SSB sine prognoser ser det ut til å bli ei utfordring å nå måla om folketalsauke. Prognosar som byggjer på framskriving av folketalet ut frå historiske data og ut frå aldersgruppene som er i områda pr i dag, syner at folketalet vil halde seg stabilt og stort sett om lag uendra. Prognosar syner vidare at det vil bli ei ganske stor intern endring ved at talet på born i grunnskulealder går ned (6-15 år) og talet på eldre over 67 år går opp. Dette vil på sikt kunne føre til ei dreining på kva ein treng av kvalifikasjonar hos tilsett personell og type kommunale bygg.

4.2 Frie inntekter frå staten

Frie inntekter frå staten består i hovudsak av rammetilskot, inntektsutjamning, skatteinntekter og andre ikkje øyremerkta statlege tilskot, og er hovudfinansieringskjelda for driftsrammene for kommunen.

Rammetilskot

Kommunen får ei fast inntekt frå staten i rammetilskotet. Ein del av beløpet kjem som eit likt beløp pr. innbyggjar for alle kommunane, medan ein del kjem gjennom utgiftsutjamninga. Gjennom utgiftsutjamninga skal kommunane i prinsippet fullt ut kompenseras for utgifter ved tenesteytinga. Kostnadsnøkkelen er den mekanismen i inntektssystemet som i praksis syt for dette, og som fordelar rammetilskotet til kommunane etter deira varierende behov. Gjennom kostnadsnøkkelen og eit sett med årleg oppdatert kriteriedata (28 stk) blir det berekna eit utgiftsbehov for den enkelte kommune. Kostnadsnøkkelen er sett saman av objektive kriteria som kommunen i liten grad kan påverke gjennom eigne val og prioriteringar. Alderskriteria/-fordelinga er "grunnmuren" i kostnadsnøkkelen. Sidan alderskriteria ikkje tek i vare etterspørselen etter kommunale teneste fullt ut, er kostnadsnøkkelen supplert med ulike sosiale kriteria som tek omsyn til at etterspørselen etter kommunale teneste også er påverka av levekår, helsetilstand, busetnadsmønster, m.m.

Inntektsutjamning

Inntektsutjamninga er ei omfordeling av skatteinntektene mellom kommunane. Kommunar med ei skatteinntekt under landsgjennomsnittet får kompensert 60 % av forskjellen mellom eiga skatteinntekt og landsgjennomsnittet. I tillegg vil kommunar som har skatteinntekt under 90 % av landsgjennomsnittet få ein tilleggskompensasjon på 35 % av forskjellen mellom eigne skatteinntekter og 90 % av landsgjennomsnittet. Gjennom denne utjamninga får Stad kommune auka skatteinntektene (inkl inntektsutjamninga) frå rundt 80 % av landsgjennomsnittet til om lag 94 % av landsgjennomsnittet. Dersom skatteinngangen til kommunane samla sett vert mindre enn føresett i statsbudsjettet, vert òg inntektsutjamninga mindre for dei kommunane som skal ha dette.

Skatteinntekter

Kommunen får hovuddelen av sine skatteinntekter frå det som vert betalt inn av forskotspliktige, dvs. vanlege lønsmottakarar og sjølvstendig næringsdrivande. Om lag 35,0 % av denne skattearten går til kommunane, medan resten fordelar seg på stat, fylkeskommune og folketrygda. Om lag 40 % av dei frie inntektene frå staten skal kome som skatteinntekt. Dersom skatteinntektene vert mindre enn føresett, får kommunane normalt ikkje kompensert for tapet. Likeeins behold kommunane skatteinntekter utover det som ligg til grunn i statsbudsjettet.

4.2.1 Statsbudsjettet 2020

Det er lagt opp til ein realvekst i dei frie inntektene for kommunane frå 2019 til 2020 med 1,3 mrd. Heile veksten går til primærkommunane. Veksten er rekna frå inntektsnivået i år som var lagt til grunn i revidert nasjonalbudsjett. Pårekna meirskatt etter dette, kr 4,2 mrd., er med andre ord ikkje med i samanlikningsgrunnlaget frå i år.

Pårekna meirutgifter for primærkommunane i 2020 knytte til den demografiske utviklinga (frå unge til eldre) er kr 1,3 mrd. for tenester som må bli finansierte av dei frie inntektene.

Vidare skal veksten i dei frie inntektene også medverke til:

- Styrke tidleg innsats i grunnskule
- Betre tilbod til rusavhengige

I veksten ligg også innlemming av øyremerka tilskot til:

- psykologar i dei kommunale helse- og omsorgstenestene
- dagaktivitetstilbod til heimebuande personar med demens
- etablering og tilpassing av eigen bustad
- tidleg innsats i skulen gjennom auka lærarinnsats på 1.–10. trinn

Det er ein pårekna prosentvekst frå 2019 til 2020 i frie inntekter for kommunane samla i Vestland som er lik den pårekna prosentveksten for kommunane samla i landet. Pårekna vekst frå 2019 til 2020 er 2,2 prosent både for kommunane i Vestland samla og for kommunane i landet samla. Frå 2020 blir det 43 kommunar i Vestland. 23 kommunar ligg likt eller over landsgjennomsnittet, medan 20 kommunar ligg under.

Skatteoppkrevjaren over til staten

Skatteoppkrevjarfunksjonen består av tre hovudområde:

- fellesinnkrevjing av inntekts- og formuesskatt, trygdeavgift og arbeidsgjevaravgift
- arbeidsgjevarkontroll mot lønsområdet hos arbeidsgjevarar i kommunen
- føring av skatterekneskapen

Regjeringa føreslår at dette vert flytta til staten og at dette vert koordinert med tilstøytande og til dels overlappende oppgåver hos Skatteetaten. Overføringa skal fordelast over alle dei statlege skattekontora i landet. Skattekontoret på Eid skal tilførast 5 årsverk i samband med denne flyttinga. Overføringa vert gjort

som verksemdoverdraging med verknad frå 1. juni 2020. Skatteoppkrevjarkontoret for Gloppen og Stad har fire årsverk som Stad kommune har arbeidsgjevaransvar for. Disse vil få tilbod om stilling hos Skatteetaten. Denne saka vil ein kome nærare tilbake til utover vinter/vår 2020.

Rammetilskot, inntektsutjamning og skatteinntekter

Tabellen nedanfor syner totalsum for frie inntekter for 2020 og økonomiplanperioden ut frå det som ligg i statsbudsjettet presentert 7. oktober 2019.

	(1000 kr)	2020	2021	2022	2023
1	Rammetilskot	-314 752	-317 152	-319 552	-321 952
2a	Inntektsutjamning	-37 933	-37 933	-37 933	-37 933
2b	Skatteinntekt	-249 607	-249 607	-249 607	-249 607
3	Sum frie inntekter frå staten	-602 292	-604 692	-607 092	-609 492
4	Kommunereforma - Reformstønad 2021	-5 400	0	0	0

Stad kommune er rekna å få kr 602,3 mill. Dette er ein auke på 2,0% samanlikna det Eid og Selje hadde i 2019 og justert for grensejusteringa. Snittet i S og Fj har ein auke på 2,2%. Årsak til veksten ligg i samla endring av folketal og samansetning av dei 28 kriteria som inngår i utgiftsutjamninga. Nøyaktig oversikt på kriteria i utgiftsutjamninga får vi ikkje før KS er klar med oppdatert prognosemodell.

Dei siste 10 åra har kommunane hatt ein reell vekst i dei frie inntektene på gjennomsnittleg 1,8 % pr. år. Det er venta at denne veksten må halde fram når ein ser på utfordringane kommunane set med. Kommunedirektøren har difor lagt inn ein vekst i rammetilskotet på kr 2,4 mill pr år for åra 2021-2023, som tilsvarar om lag 0,7 % i årleg realvekst.

Kommunereforma – reformstønad

Stad kommune får utbetalt reformstønad på kr 5,4 mill som eit eingongstilskot i januar 2020. Tilskotet er siste del av den samla utbetalinga knytt til kommunesamanslåinga. Tilskotet er differensiert etter innbyggjartalet i den nye kommunen. Reformstønaden vert utbetalt utan ytterlegare søknad frå kommunane. Beløpet kjem i tillegg til rammetilskotet og skal nyttast til å få den nye kommunen i drift i 2020. Tilskotet inngår difor i det ordinære driftsbudsjettet til kommunen.

Distriktstilskot

Distriktstilskotet skal ivareta kommunar i Sør-Noreg med svak samfunnsutvikling. Det blir gitt til kommunar som har ein distriktsindeks på 46 eller lågare. Skattenivået må ha vore under 120 prosent av landsgjennomsnittet i gjennomsnitt for dei siste tre åra, for at kommunen skal få tilskot.

Den eine delen av tilskotet blir gitt med ein sats per kommune, og den andre delen av tilskotet blir gitt med ein sats per innbyggjar. Begge delane av tilskotet blir gradert på grunnlag av distriktsindeksen slik at lågare indeks gir større tilskot.

Distriktstilskot og småkommunetilskot inngår som ein del av rammetilskotet. Fordelinga av tilskotet skjer ut frå ein distriktsindeks utrekna av SSB. Denne blei oppdatert i 2016 for bruk i inntektsåret 2018. Departementet har nytta den same distriktsindeksen som i inntektssystemet for 2019, oppdatert med tal for 2018. Tilskotet blir rekna ut ifrå talet på innbyggjarar per 1. januar 2019.

Distriktsindeksen skal vere eit uttrykk for graden av distriktsutfordringar i ein kommune. Indeksen byggjer på indikatorar som sentralitet, reiseavstand, befolkningstettleik, befolkningsstruktur- og utvikling, status for arbeidsmarknaden og inntektsnivå. Desto høgare indeks, desto mindre distriktsutfordringar.

Stad kommune får kr 9,7 mill gjennom distriktsindeksen. Til samanlikning fekk Eid kommune kr 3,2 mill gjennom dette tilskotet i 2019, medan Selje kommune fekk kr 5,7 mill gjennom småkommunetilskotet (under 3000 innbyggjarar), samla kr 8,9 mill i 2019.

Skjønnsmidlar

Kvart fylke får årleg ei ramme for skjønnsmidlar gjennom statsbudsjettet. Fylkesmannen gjer fordelinga av midlane. Tildelte skjønnsmidlar inngår i rammetilskotet. I fylkesmannen sitt brev til kommunane om fordeling av skjønnsmidlar for 2019, finn vi m.a. at disse kriteria er lagt til grunn:

- Kompensasjon for bortfall av differensiert arbeidsgjevaravgift
- Sosiale kriterium inkl ressurskrevjande brukarar
- Kommunar med ein vanskeleg økonomisk situasjon
- Kommunens inntektsgrunnlag
- Kommunens utgiftsbehov
- Midlertidige ordningar
- Samla vurdering

Stad kommune er for 2020 blitt tildelt kr 2,5 mill i skjønnsmidlar, ut frå ei samla vurdering. Dette er same beløpet som Eid og Selje fekk til saman i 2019. Fylket fekk samla ein nedgang på ramma for skjønnsmidlar pr kr 5,3 mill i 2020, tilsvarande ein nedgang på 3,3%. Tilskotet inngår i rammetilskotet.

Regionsentertilskot

Tilskotet går til mellomstore kommunar som har vedteke å slå seg saman, og som etter samanslåinga får meir enn 8000 innbyggjarar. Tilskotet er fordelt med ein sats pr samanslåing, og ein sats pr innbyggjar. For 2020 får Stad kommune kr 3,9 mill i tilskot gjennom denne ordninga. Samla fekk Eid og Selje kr 3,7 mill i 2019. Tilskotet inngår i rammetilskotet.

4.2.2 Rentekompensasjon for investeringar

Rentekompensasjon skuleanlegg

Frå 2002 vart det vedteke at kommunar som fornya gamle skular eller bygde nye skular skulle kunne søke om å få dekt rentekostnaden ved ei slik investering. Det vart vedteke ei maksimal investeringsramme for kvar kommune. Både Eid og Selje har nytta ordninga. Rentekompensasjon er berekna ut frå nedbetalingstid på 20 år inkl 5 år avdragsfritt. Kompensasjonen er rekna til kr 450.000,- for 2019.

Kompensasjonstilskot til omsorgsbustader

For bygging av omsorgsbustader får kommunen eit årleg tilskot pr. bustad som tilsvarar rente og avdrag på eit serielån i husbanken på kr 565.000,- med 30 års løpetid. Det er bygt slike bustader både i Eid og i Selje. Det er rekna at kommunen får kr 1,6 mill,- i kompensasjonstilskot for 2020.

I tillegg får kommunen kompensasjonstilskot for 4 omsorgsbustader i Kjølisdalen, drifta av stiftinga Kirsebærhagen. 83 % av det gjennomsnittlege tilskotet vert årleg betalt ut til drift av disse bustadane. Resten vert sett av til eit eige disposisjonsfond med føremål å dekkje utbetaling på gjennomsnittet når det direkte tilskotet kjem under gjennomsnittet. Dette er vedteke av kommunestyret i Eid i sak 20/00. Pr 31.12.18 var dette fondet på kr 423.520,-. I 2018 blei det betalt ut kr 6.165,- frå fondet for å halde det årlege tilskotet på 83% av gjennomsnittet.

	(1000 kr)	2020	2021	2022	2023
	Rentekomp. skuleanlegg-1 Eid	-120	-100	-80	-60
	Rentekomp. skuleanlegg-2 Eid	-200	-170	-140	-110
	Rentekomp. Skuleanlegg-3 Selje	-130	-110	-90	-70
5	Sum komp. Skuleanlegg	-450	-380	-310	-240
	Kompensasjon omsorgsbustadar Eid	-610	-580	-550	-520
	Kompensasjon omsorgsbustadar Selje	-1 000	-950	-900	-850
6	Sum kompensasjon omsorgsbustadar	-1 610	-1 530	-1 450	-1 370

4.3 Andre tilskot

Flyktningtilskot

Kommunane får eit integreringstilskot som generelt statstilskot for kvar flyktning/asylsøkjarar kommunen tek i mot. Tilskotet pr flyktning er høgst fyrste året og vert så gradvis trappa ned over ein periode på 5 år. Kommunen er difor avhengig av å motta nye flyktningar kvart år for å halde oppe tilskotet. På grunn av statleg innstramming knytt til innvandring, får ikkje kommunane lenger tildelt flyktningar som tidlegare år. I utrekninga av tilskot i komande økonomiplanperiode er det lagt til grunn mottak av 20 flyktningar pr år. Flyktningstilskotet blir då om lag som vist i tabell nedanfor.

	(1000 kr)	2020	2021	2022	2023
7	Flyktningstilskot	-25 000	-17 500	-15 500	-15 500

Om lag 60 % av flyktningstilskotet vert nytta til drift av flyktningtenesta og EM-tiltaket, medan 40 % går til generell styrking av den kommunale tenesteytinga. Det er ei veldig stor utfordring for kommunen sitt budsjett at dette tilskotet har ein nedgang frå kr 43,4 mill i 2017 til kr 15,5 mill i 2022.

Ressurskrevjande teneste til enkeltpersonar

Kommunane får refusjon frå staten for kostnadskrevjande teneste som er ytt til enkeltpersonar.

Ressurskrevjande teneste kan vere heimesjukepleie, praktisk bistand, miljøarbeid, osv. For 2019 blir lønsutgifter til tiltak utover kr 1.361.000,- til ein tenestemottakar, refundert til kommunen med 80 % av utgiftene. Dette vert også lagt til grunn for 2020.

For 2020 er det i denne ordninga budsjetttert med samla refusjon frå staten på kr 29,2 mill. Inntekta vert ført under den enkelte avdeling/rammeområde der utgifta oppstår.

4.4 Andre finansielle postar

Utbyte frå eigarskap i Sogn og Fjordane Energiverk AS og konsesjonskraftinntekt frå Tussa Energi AS

Sogn og Fjordane fylkeskommune har sin eigardel/aksjar i Sogn og Fjordane Energiverk AS (SFE) plassert i Sogn og Fjordane Holding AS. Etter at Sogn og Fjordane fylkeskommune har vedteke å dele ut 80% av aksjane som fylkeskommunen eig i Sogn og Fjordane Holding AS, vil Stad kommune eige 371280 aksjar i SFE, tilsvarande 4,79% eigardel. Gjennomsnittleg dei åtte siste åra har SFE betalt ut utbyte på ca kr 10,- pr aksje. Dersom vi legg dette til grunn for dei komande år, vil det utgjere eit årleg utbyte på kr 3,7 mill til Stad kommune.

SFE - eigarfordeling aksjar	Fordeling 01.01.2019	Frå S fj-Holding	Ny fordeling 01.01.2020	Eigardel Prosent
BKK	2 850 413	0	2 850 413	36,80%
Kinn	359 306	413 089	772 395	9,97%
Sog og Fj Holding	3 834 904	-3 067 924	766 980	9,90%
Sunnfjord	5 962	574 941	580 903	7,50%
Gloppen	267 577	150 092	417 669	5,39%
Stad	122 023	249 257	371 280	4,79%
Sogndal	0	345 503	345 503	4,46%
Bremanger	191 243	110 970	302 213	3,90%
Askvoll	114 471	98 724	213 195	2,75%
Stryn	0	174 527	174 527	2,25%
Årdal	0	139 242	139 242	1,80%
Luster	0	138 324	138 324	1,79%
Høyanger	0	118 056	118 056	1,52%
Fjaler	0	93 804	93 804	1,21%
Vik	0	92 005	92 005	1,19%
Gulen	0	85 580	85 580	1,10%
Lærdal	0	82 440	82 440	1,06%
Aurland	0	75 336	75 336	0,97%
Hyllestad	0	68 029	68 029	0,88%
Solund	0	58 005	58 005	0,75%
Sum	7 745 899	0	7 745 899	

Vidare har Stad kommune ein fast kvote konsesjonskraft som vert seld til Tussa Energi AS. Verdien på denne varierer ut frå prisen i kraftmarknaden. For 2020 er det lagt til grunn ein salsverdi på kr 50.000,-.

Utbyte frå Eid Industrihus AS – for vidarebetaling til Eid Industrihus KF

Eid Industrihus KF har ansvar for alle næringsstiltak på eigedomssida i Stad kommune. Føretaket kjøper, opparbeider og sel næringsareal. Vidare driv selskapet bygging, ombygging og utleige av bygningsmasse. I påvente av sal av næringsareal eller utleige av bygg, vil føretaket måtte betale rente og avdrag på lån som ikkje har tilsvarende inntekt. AS-et har ikkje lenger eigedomar i sitt eigarskap, men set att med midlar som kan betalast ut som utbyte til Stad kommune. Pr 31.12.2018 utgjorde denne reserven kring kr 4,0 mill.

For at Stad kommune skal sleppe å betale eit driftstilskot til selskapet i denne perioden, blir det i staden betalt ut eit utbyte frå Eid Industrihus AS til Stad kommune som eigar. Dette blir direkte vidarebetalt som tilskot til Eid Industrihus KF, og har soleis ikkje noko budsjetteffekt for Stad kommune.

Midlar til kommunen frå Okla/Vestavind Kraft AS

Den 23.06.2016 blei det inngått samarbeidsavtale mellom Selje kommune og Vestavind Kraft AS. I denne avtalen er det teke inn at Vestavind Kraft skal betale ein årleg kompensasjon til Selje kommune, gjeldande frå oppstart av anleggsarbeidet. Kompensasjonen skal utgjere 7 promille av investeringskostanden. Det er gjort ei foreløpig kalkyle på at dette skal gje eit årleg tilskot på om lag kr 1,1 mill når prosjektet er ferdig utbygd. Det er foreløpig uklart kor langt dette prosjektet vil være kommt i 2020. Det er difor berre lagt inn ½ tilskot i 2020, noko som også kan vere for høgt.

Midlar til kommunen frå havbruksfondet

Det er oppretta ei eiga nettside for havbruksfondet, med følgjande nettadresse:

<https://www.fiskeridir.no/Akvakultur/Tema/Havbruksfondet>

I innleiinga på denne nettsida står følgjande:

«Stortinget besluttet i 2015 at det skal opprettes et havbruksfond. Fra og med 2016 skal 80 prosent av inntektene fra framtidig vekst i oppdrettsnæringen fordeles gjennom Havbruksfondet til kommunal sektor (kommuner og fylkeskommuner). Fiskeridirektoratet er ansvarlig for utbetalingene.

Ved fordeling av midlene skal Fiskeridirektoratet legge til grunn klarert lokalitetsbiomasse, slik det går frem av Akvakulturregisteret 1. september kl. 12.00. Først i oktober får kommunene og fylkeskommunene utbetalt pengene.

Alle kommuner og fylkeskommuner, som det framgår av Akvakulturregisteret at har klarerte lokaliteter for oppdrett av laks, ørret og regnbueørret i sjøvann, får en respektiv andel av inntektene som skal fordeles årlig. Jo høyere andel av lokalitetskapasiteten den enkelte kommune/fylkeskommune står registrert med i Akvakulturregisteret, dess større andel av midlene som skal fordeles vil tilfalle dem».

På havbruksfondet si nettside ligg det også ei oppstilling som viser kva den enkelte kommune fekk utbetalt i oktober 2018. Selje kommune fekk utbetalt kr 7,3 mill.
Til samanlikning fekk Selje kommune utbetalt kr 148.266,- i 2017.

Det er ikkje kjent i kva storleik kommunane får utbetalingar frå havbruksfondet i 2019. I pressemelding frå Nærings- og fiskeridepartementet den 10.09.2019, kan vi lese følgjande:
«En mindre andel av kommunenes inntekter, tilsvarende om lag 390 millioner kr, utbetales først i 2019. Disse midlene skal fordeles mellom kommuner hvor det er klarert nye lokaliteter for oppdrett de siste to årene. Ettersom det ble utbetalt midler fra denne potten i 2017, er neste utbetaling i 2019».

Det er truleg at Selje kommune vil få utbetalt minimum kr 1,5 mill frå havbruksfondet i 2019.

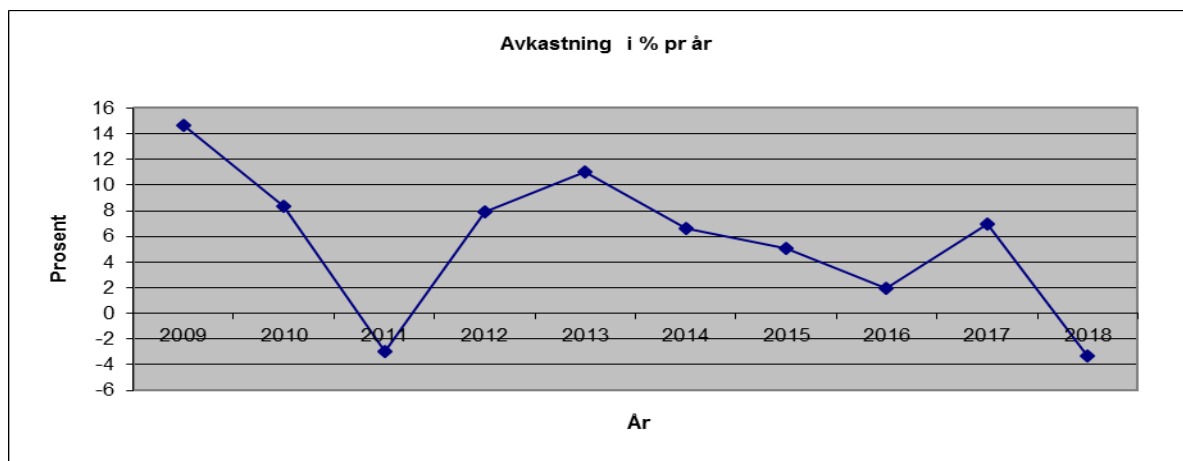
Korleis dette blir for 2020 og utover er ukjent pr i dag.

Avkastning frå "aktiv forvaltning"

Eid kommune har plassert kr 73.000.000,- til forvaltning hos to eksterne forvaltarar. Midlane kjem frå sal av kommunen sine aksjar i Firdakraft AS og Eid Energi AS. Forvaltarane kan plassere inntil 45 % av midlane i aksjar/aksjefond. Resten skal vere plassert i sikrare verdipapir/innskot. I gjennomsnitt har forvaltarane hatt ei plassering på om lag 35 % i aksjar/aksjefond. Resten hovudsakleg i obligasjonar i norske finansinstitusjonar. Eid kommune har ikkje teke ut all likviditeten ved tidlegare års avkastning, slik at pr. 01.01.19 hadde porteføljen ein verdi på kr 113.959.505,-. Avkastninga er likevel brukt i rekneskapen for kvart år. Frå og med 2001 til og med 2018 har det vore ei avkastning på gjennomsnittleg 5,0 mill i året, tilsvarende eit snitt på 5,28 % pr. år.

Sidan 2009 har avkastninga i prosent pr. år vore som følgjande:

År	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
%avkastning	14,64	8,34	-2,95	7,89	11,06	6,63	5,04	1,98	6,96	-3,33

Kommunelova og forskrift om kommunane sin finansforvaltning fastslår at det ikkje er lov for kommunane å ta vesentleg finansiell risiko ved plassering av midlar, som kan virke inn på den kommunale tenesteytinga på kort sikt. Det vil seie at dersom kommunen plasserer midlar i produkt som kan ha store svingingar vedkomande avkastning, må kommunen ha bufferfond for å kunne takle eventuell manglande avkastning ved årsslutt i forhold til budsjett. I 2001 og 2002 måtte kommunen legge fram rekneskap med underskot på grunn av manglande avkastning i forhold til budsjett og manglande bufferfond til å dekke tapet med. I 2008 brukte kommunen kr 14,8 mill frå bufferfond for å dekke manglande budsjettert avkastning og i 2011 måtte det brukast kr 9,4 mill frå bufferfond for å dekke manglande avkastning det året. I 2018 blei det ei negativ avkastning på 3,9 mill, medan det var budsjettert med ei positiv avkastning på kr 7,0 mill. Dette utgjorde eit samla «tap» i budsjettet på kr 10,9 mill.

Hittil i 2019 (pr. 30.09) er avkastninga på pluss kr 7,1 mill, med eit budsjett på pluss kr 6,8 mill for 2019. Avkastninga er i åra 2020-2023 lagt inn med kr 4,0 mill pr år. Dette er ei nokså høg avkastning, spesielt fordi renteavkastninga no er låg. Med utgangspunkt i kr 100 mill plassert, fordelt 65/35 rente/aksje, vil aksjemarknaden måtte gje ei avkastning på 8,6 % for at ein skal nå målet på kr 4,0 mill.

Eigedomsskatt frå bustad og fritidseigedom

Eid kommune innførte eigedomsskatt på bustader og fritidsbustader frå og med 2014, medan Selje kommune innførte på bustader og fritidsbustader i 2015. Begge kommunane brukar formuesgrunnlaget frå skatteetaten på bustadhus, og takserer nokre samansette bustader, våningshus på gard og fritidsbustader fordi disse ikkje har slikt formuesgrunnlag. For 2019 har begge kommunane ein skattesats på 3,0 promille.

Formuesgrunnlaget for eigedomsskatt for 2020 får ikkje kommunen oversendt frå Skattedirektoratet før i desember 2019. Slik sett er ikkje dette grunnlaget nøyaktig kjent for 2020. Dette grunnlaget får normalt ei årleg prisjustering ut frå korleis prisane i bustadmarknaden har utvikla seg. Kommunen har for 2019 eit samla skattegrunnlag på kr 6,46 milliard. Av bustadeigedomane kjem om lag kr 4,9 milliard frå skatteetaten sitt formuesgrunnlag. Resten av bustadeigedomane og alle fritidsbustadane er taksert av innleigd takstfirma og godkjent av kommunen sin sakkunnige nemnd (politisk valgt). Lov om eigedomsskatt § 8 A-2 seier dette om verdifastsetjinga: «*Verdet av eigedomen skal setjast til det beløp som ein må forvente at eigedomen etter si innretning, brukseigenskap og lokalisering kan bli avhenda for under vanlege salstilhøve ved fritt sal*». Dei takserte eigedomane i Stad har god margin opp til denne verdsetjinga.

Grunnlag 2019 og 3 promille:

Type eigedomsskatt	Tal einingar	Sum grunnlag	Gj.sn. gr.lag	Skatteinntekt 3,0 promille
Bustad - formuesgrunnlag	2 619	4 981 696 000	1 902 137	14 945 088
Bustad - taksert	294	275 337 000	936 520	826 011
Fritidsbustad	772	395 494 000	512 298	1 186 482
Landbruk - bustad	781	780 547 000	999 420	2 341 641
Landbruk - fritid	5	3 125 000	625 000	9 375
Blanda bruk - bustad	17	27 021 000	1 589 471	81 063
Sum	4 488	6 463 220 000		19 389 660

Gjennomsnittleg skattegrunnlag pr bustad frå skatteetatens formuesgrunnlag er på kr 1,9 mill, medan gjennomsnittleg skattegrunnlag pr bustad på dei taksert bustadane er på kr 1,17 mill. Fritidsbustadane har eit gjennomsnittleg skattegrunnlag på kr 0,57 mill pr fritidsbustad.

Området som inngår i grensejustering frå Vågsøy (Nave, Maurstad, Bryggja og Totland) har også eigedomsskatt frå tida i Vågsøy kommune. Her er bustadane og fritidsbustadane taksert og det er ikkje nytta skatteetaten sitt formuesgrunnlag. Takseringa er gjort for mange år sidan, og den er lågare enn i Stad kommune. Kommunen har fått godkjent ein frist på to år til å harmonisere eigedomsskatten samla sett i kommunen. Dette vil etter planen bli gjort i løpet av 2020, slik at Stad kommune er harmonisert frå 01.10.2021.

For 2020 er det lagt fram i statsbudsjettet at maksimal skattesats for bustad og fritidsbustader vert redusert frå sju til fem promille. Det er også lagt fram at obligatorisk reduksjonsfaktor i formuesgrunnlaget frå skatteetaten skal aukar frå 20 til 30 %. Vidare skal takserte einingar ha ein reduksjonsfaktor på 30 %.

Effekten på eigedomsskatten i 2020 vil bli ein reduksjon på ca kr 2,9 mill ved at formuesgrunnlaget vert justert ned med 10% og takserte einingar vert justert ned med 30%. Dette kan kompensast ved ei justering i skattesatsen frå 3,0 promille til 3,5 promille. Dette er vist i tabellen nedanfor. Kommunedirektøren legg dette til grunn i budsjettokumentet.

Grunnlag 2020 og 3,5 promille:

Type eigedomsskatt	Tal einingar	Sum grunnlag	Gj.sn. gr.lag	Skatteinntekt 3,5 promille
Bustad - formuesgrunnlag	2 619	4 483 526 400	1 711 923	15 692 342
Bustad - taksert	294	192 735 900	655 564	674 576
Fritidsbustad	772	276 845 800	358 609	968 960
Landbruk - bustad	781	546 382 900	699 594	1 912 340
Landbruk - fritid	5	2 187 500	437 500	7 656
Blanda bruk - bustad	17	18 914 700	1 112 629	66 201
Sum	4 488	6 463 220 000		19 322 076

Dette kan ein ikkje sjå på som ein auke i eigedomsskatten, då dei fleste får tilnærma likt beløp å betale som året før. Justeringa er gjort for å halde den samla eigedomsskatten til kommunen uendra.

Eigedomsskatt frå verk og bruk eller anna næringseigedom

Korkje Eid kommune eller Selje kommune har gjort vedtak om innføring av eigedomsskatt på verk og bruk eller anna næringseigedom. Dette er heller ikkje lagt inn som inntekt i økonomiplanen.

Med ei forsiktig berekning, kjem ein til at det burde vere realistisk med ei inntekt frå dette området på kr 4,0 mill pr år med ein sats på kring 2,5 promille.

Renteinntekter bankinnskot

Kommunen har normalt til ei kvar tid midlar ståande på bankkonto for betaling av løpande utgifter og frå ubrukte lånemidlar i påvente av framdrift på prosjekta som låna er tekne opp til. Med ein gjennomsnittleg saldo på kr 60 mill og ei rente på 1,5 % vil dette utgjere om lag kr 900.000,-.

	(1000 kr)	2020	2021	2022	2023
9a	Utbyte SFE + konsesj.kraftinntekt	-3762	-3762	-3762	-3762
9b	Okla vindkraft	-550	-1100	-1100	-1100
9c	Tilskot frå Havbruksfondet	0	0	0	0
10	Avkastning frå Aktiv forvaltning	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
11	Eigedomsskatt bustad og fritidseigedom	-19 322	-19 750	-20 150	-20 550
12	Renteinntekt bankinnskot	-900	-900	-900	-900

1.5 Gjeld og finansutgifter

Lånegjeld

Stad kommune vil ha ei brutto lånegjeld på kr 1,127 milliard pr 31.12.2019 om lån som er vedtekne for 2019 blir teke opp før 31.12.2019. Brutto lånegjeld er inkl. ubrukte lånemidlar og vidareutlån. For 2019 er det vedteke låneopptak på kr 25,8 mill i Eid kommune og kr 96,2 mill i Selje kommune. Om disse låna blir teke opp i 2019 vil disse kommunane ha h.h.v kr 793,2 mill og kr 335,4 mill i lånegjeld pr 31.12.2019. Dette gir summen på kr 1,127 milliard i Stad kommune. Ulikskapen mellom disse to kommunane er ikkje så stor pr 31.12.2019, når ein ser på at Eid er meir enn dobbelt så stor som Selje, både i foletal og brutto driftsinntekt.

Stad kommune har no ei lånegjeld på over 120% av brutto driftsinntekt, noko som er blant dei høgaste i kommune-Noreg målt i prosent av kommunen sin brutto inntekt. Landsgjennomsnittet ligg på om lag 100%. Dette gjer at Stad kommune må bruke ein større del av dei frie inntektene til å dekke rente og avdrag enn snittet av kommunane i landet. Dette går direkte ut over tenesteytinga, ved at ein har mindre midlar til løn.

Det kan argumenterast med at noko av lånegjelda går mot sjølvkostområda, og blir dekt inn av innbyggjarane. Men i samanlikningar mot andre kommunar har ikkje det argumentet noko verdi, sidan alle kommunar har slike investeringar.

Ved auke i lånerenta, får ein heller ikkje automatisk dekt inn dette på dei områda der ein har leigeinntekt. Dette fordi utleigeavtalene er knytt til ein indeks som ikkje tek i seg effekten av rentesvingingar.

Med bakgrunn i dette må ein no vere kritisk til nye investeringsprosjekt. Kommunedirektøren ynskjer difor at ein i komande økonomiplanperiode ikkje skal ta opp meir lån pr år enn det kommunen betalar i årlege avdrag. Ein ser då vekk frå låna på sjølvkostområda.

Både Eid og Selje vil ha mange investeringsprosjekt som er vedtekne i 2019 og tidlegare år, som ikkje vil vere oppstarta eller ferdigstilt pr 31.12.2019. Dette utgjer truleg verdiar på over kr 100 mill. Dette gjer at vi vil vurdere å utsetje dei vedtekne låneopptaka for 2019 til vi kjem over i 2020. Det vil då bli laga ei oppstilling på kva prosjekt som vert overført til 2020, og disse vil få nytt vedtak om låneopptak. Dette vil kunne spare kommunen opptil fleire millionar i avdrag i budsjettet for 2020. Vidare vil ein måtte vere kritisk til nye prosjekt i 2020 og utover, slik at ein får anledning til å gjere ferdig det som alt er vedteke.

Det vil vere veldig sunt for Stad kommune sin økonomi om ein tek eit par år med låge låneopptak, for å få kontroll på dette i den nye kommunen.

Renter og avdrag på lånegjeld

Eid kommune ekskl kommunale føretak

	(1000 kr)	2020	2021	2022	2023
13	Renteutgifter lån	27 049	25 923	24 797	24 234
14	Avdrag lån	36 355	36 356	36 358	36 359

	(1000 kr)	2020	2021	2022	2023
26	Rentesats på innlån, %	2,4 %	2,3 %	2,2 %	2,2 %
27	Lånegjeld pr 31.12	1 127 045	1 127 089	1 127 131	1 127 172

Tabellane ovanfor syner kva lånegjeld kommunen vil ha ved utgangen av kvart år i økonomiplanen dersom lån blir teke opp i 2020-2023 med same beløp som betalte avdrag, og kva dette vil gje av rente og avdrag det enkelte år i planperioden. Det er lagt inn flytande rente etter prognose frå Kommunalbanken den 20.09.2019. Etter reglane i kommunelova om minste lovlege avdrag, så skal låna betalast ned minst like fort som forskriftsmessig bestemt avskrivningstid på anleggsmidlane det er teke opp lån til. Stad kommune har ei vekta restlevetid på kring 31 år på anleggsmidlane i balanserekneskapen. Lånegjelda skal då delast på 31 år, med like årlege avdrag. Vi vil gjere nærare vurderingar på dette ved årsavslutninga for rekneskapen for 2020.

Lånegjeld inkl kommunale føretak (konsern)

Mange kommunar i landet har oppretta kommunale føretak innafør forskjellige område, der føretaket sjølv tek opp kommunale lån. Disse føretaka er etter kommunelova lagt direkte under kommunestyret, og skal føre eigen rekneskap (drift, investering, balanse). Føretaka rapporterer til KOSTRA (KOMMUNEStatRapportering) på lik line med kommunane. Lånegjelda til slike føretak viser ikkje i kommunen sin eigen rekneskap. Det er difor blitt meir fokus på konserntal gjennom KOSTRA og SSB, der alle kommunale føretak i ei kommune, blir kopla saman mot kommunen, og ein får ut KOSTRA-tal på «konsernnivå». Sidan kommunestyret og kommunen står ansvarleg for gjelda til dei kommunale føretaka, så er det viktig å synleggjere den samla lånegjelda på konsernnivå. Etter ny kommunelov er det pålagt med slik samla oppstilling frå 01.01.2020. Dersom føretaka skulle kome i ein situasjon der dei ikkje kan betale renter og avdrag utan å få underskot i rekneskapen, så er det kommunen som må inn å dekke ein slik underskot med overføring av driftstilskot. Dette kan føre til at kommunen må gjer umiddelbare kutt i eiga tenesteyting.

Lånegjeld er lagt inn i kvart enkelt selskap i samsvar med berekna lånegjeld pr 31.12.2019, og nye låneopptak på same storleg som betalte avdrag i heile økonomiplanperioden.

	(1000 kr)	2020	2021	2022	2023
	Stad kommune	1 127 045	1 127 089	1 127 131	1 127 172
	Eid Industrihus KF	105 233	105 233	105 233	105 233
	Stad Fjordvarme KF	9 111	9 111	9 111	9 111
	Sum	1 241 389	1 241 433	1 241 475	1 241 516

Eid Industrihus KF og Stad Fjordvarme KF vil begge ha eiga sak om årsbudsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023 til handsaming i formannskapet den 28.11.2019.

4.6 Premieavvik pensjon

Kommunen får årleg faktura frå KLP og Statens pensjonskasse (lærarane) på pensjonspremie ut frå tariffesta avtale. Denne vert ført i kommunen sin driftsrekneskap. Vidare skal det gjerast ei gjennomsnittsberekning på kva den årlege langsiktige pensjonskostnaden for kommunen vil vere, såkalla aktuarberekning. Dette

vert gjort av forsikringsselskapa gjennom eit fastsett sentralt reglement og ligg ikkje til grunn for lokal påverknad. Vi får då fram eit årleg premieavvik (avvik mellom betalt premie og berekna pensjonskostnad), som også skal førast i driftsrekneskapen med motpost i balanserekneskapen kvart år, i tillegg til forfalt premie. Disse postane kjem fram i berekningane frå forsikringsselskapa. Premieavviket skal deretter førast tilbake i rekneskapen (ut av balansen) det neste året, eller i løpet av dei neste 15 åra med 1/15 kvart år. Kommunane vel sjølv kva alternativ som skal nyttast. Eid kommune har valgt å nytte 15 år på tilbakeføring av premieavviket. Dette for å få minst muleg variasjonar på det årlege beløpet. Dette var også hensikta då regelverket vart innført.

Sidan det har akkumulert seg opp vesentlege beløp som premieavvik i kommunane sin balanserekneskap dei siste åra, har departementet vedteke at frå og med 2011 skal premieavviket førast tilbake i løpet av 10 år, og frå og med 2015 i løpet av 7 år.

Premieavviket og årleg nettoutgift av tilbakeføring av premieavvik frå balansen (amortisert premieavvik) er samla rekna til å bli som vist i tabellen under. Pensjonsselskapa lagar prognose på premie og kostnad t.o.m. 2020. For åra 2021-2023 er utviklinga frå siste åra vidareført. Dette fordi vi ikkje veit korleis premien blir i forhold til kostnaden for disse åra. Det nøyaktige årlege beløpet for premie og premieavvik veit vi uansett ikkje før vi mottek aktuarberekningar i slutten av januar året etter rekneskapsåret.

	(1000 kr)	2020	2021	2022	2023
8	Premieavvik og amortisert premieavvik	-12 000	-10 300	-8 600	-6 900

4.7 Andre budsjettføresetnader

Lønsauke

Lønsauken for 2020 vert sett av på ein sentral pott under ansvar 800. Det er sett av midlar til å dekke ein årslønsvest på 3,5 % i 2020, gjeldande frå 01.05.2020. Statsbudsjettet legg opp til ein lønsauke på 3,6%.

Prisjustering

Andre utgifter enn løn skal ikkje prisjusterast frå 2019 til 2020, med unntak av utgifter som vil bli regulert ut frå fastsette avtaler. På grunn av utfordringane med å få til eit balansert budsjett, har kommunedirektøren lagt til grunn at prisjustering ikkje skal gjerast for 2020.

Bygningsforsikring/bilforsikring

Fakturert beløp for 2019 + 5 %.

5. KOSTRA

Ordet KOSTRA står for Kommune Stat Rapportering, og er ei årleg innrapportering kommunane gjer til staten via SSB. Sjå internettlink: <http://www.ssb.no/kostra>. Målet med KOSTRA er å kople saman tenesteproduksjonsdata (type teneste, tal produserte einingar, personalinnsats - årsverk/timar, brukarar m.v.) med økonomidata (utgift og inntekt pr. teneste). Dette vil gje informasjon om prioritering, produktivitet og dekningsgrad i høve til kommunen sine ulike brukargrupper. Gjennom denne rapporteringa vert det produsert nøkkeltal i tre nivå. Nøkkeltala er relevante for kommunen sin eigen styring. Her kan ein samanlikne kommunen med seg sjølv med utvikling år etter år, eller samanlikne med andre kommunar.

6. Konsekvensjustert oversyn

6.1 Tabell 1 konsekvensjustert budsjett 2020 – økonomiplan 2020-2023

STAD KOMMUNE - TABELL 1 Økonomiplan 2020-2023					
	10.10.2019	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	Alle beløp i tusen kroner	2020	2021	2022	2023
1	Rammetilskot	-314 752	-317 152	-319 552	-321 952
2a	Inntektsutjamning	-37 933	-37 933	-37 933	-37 933
2b	Skatteinntekter	-249 607	-249 607	-249 607	-249 607
3	Sum generelle frie inntekter	-602 292	-604 692	-607 092	-609 492
4	Kommunereforma - Reformstønad 2020	-5 400	0	0	0
5	Kompensasjonar investeringar grunnskule	-450	-380	-310	-240
6	Komp.tilskot omsorgsbustader	-1 610	-1 530	-1 450	-1 370
7	Tilskot flyktningar	-25 000	-17 500	-15 500	-15 500
8	Premieavik, premiefond	-12 000	-10 300	-8 600	-6 900
	Sum frie inntekter	-646 752	-634 402	-632 952	-633 502
9a	Utbyte + konsesjonskraftinntekt	-3 762	-3 762	-3 762	-3 762
9b	Okla vindkraft	-550	-1 100	-1 100	-1 100
9c	Tilskot frå havbruksfondet	0	0	0	0
10	Avkastning frå plasserte midlar	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
11	Eigedomsskatt bustad og fritidseigedom	-19 322	-19 750	-20 150	-20 550
12	Renteinntekter bankinnskot	-900	-900	-900	-900
13	Renteutgifter lån	27 049	25 923	24 797	24 234
14	Avdrag på lån	36 355	36 356	36 358	36 359
	Sum finanspostar	34 870	32 767	31 243	30 281
	Til fordeling drift	-611 882	-601 635	-601 709	-603 221
15	Sentraladministrasjonen inkl. politisk styring	56 019	56 019	56 019	56 019
16	Oppvekst og opplæring	212 728	212 728	212 728	212 728
17	Helse og omsorg	244 154	244 154	244 154	244 154
18	Areal og eigedom	51 819	51 819	51 819	51 819
19	Kultur og samfunn	53 605	53 605	53 605	53 605
20	Lønsauke 2020, 3,5% frå 01.05.2020	13 697	13 697	13 697	13 697
21	Tilskot Stad Fjordvarme KF	0	0	0	0
22	Tilskot Eid Industrihus KF (utbyte frå AS-et)	0	0	0	0
23	Utbyte frå Eid Industrihus AS	0	0	0	0
24	Tilskot Stad kyrkjelege fellesråd	8 770	8 770	8 770	8 770
25	Sum utgifter drift:	640 792	640 792	640 792	640 792
26	Resultat (minus er lik overskot):	28 910	39 157	39 083	37 571
27	Bruk av disposisjonsfond:	0	0	0	
29	Rente på innlån, %	2,40%	2,30%	2,20%	2,15%
30	Lånegjeld pr 31.12	1 127 045	1 127 089	1 127 131	1 127 172

Kommunane har dei ti siste åra hatt ein reell vekst i dei frie inntektene på gjennomsnittleg 1,8 % pr. år. Det er venta at denne veksten må halde fram når ein ser på utfordringane kommunane set med. Kommunedirektøren har difor lagt inn ein realvekst i rammetilskotet på kr 2,4 mill pr år for åra 2021-2023, som tilsvarar om lag 0,7 % årleg vekst.

7. Nærare oversikt frå rammeområda

7.1 Sentraladministrasjonen inkl politisk styring

(1000 kr)	2020
Brutto utgifter	80.381
Inntekter	-15.591
Sentraladm - Netto ramme	64.789
Herav løn inkl sos. utg	45.734

- Inkl. i utgiftene for 2020 ligg tilskot til Stad kyrkjelege Fellesrådet på kr 8.770.000,-, jf tab 1 pkt 24 under kap. 6 i dette heftet.
- Inkl. i inntektene for 2020 ligg kr 1,5 mill som momskompensasjon.

7.1.1 Kort om rammeområdet

Det er eit mål at sjølv strukturen i utforming av velferdstenestene i Stad kommune er: *Samhandling og samarbeid*.

Stabsfunksjonane er svært viktige for alle nivå i organisasjonen. For å sikre drift og utvikling av ein heilskapleg organisasjon er det vesentleg å samle dei funksjonane som kan bidra til å styrke samordning og heilskapleg og effektiv drift og utvikling. Det vil difor vere tenleg å utvide talet stabsavdelingar til tre. Kommunedirektøren og kommunalsjefane må ha eit kollektivt ansvar for drifta av desse funksjonane, men kommunedirektøren vil vere nærmaste personalleiar for dei tre stabsleiarane. Dei tilsette må ha ein samla kompetanse som gjer det mogleg å gi fagleg støtte til alle sektorane. Oppgåvene til stabsfunksjonane må også sjåast i samheng med styrking av leiing i dei store avdelingane/tenestene. Saksbehandling knytt til tenestene skal i all hovudsak skje i og mellom tenestene der avdelings-/tenesteleiarane er ansvarlege for utføringa. Ansaret for interne støttetjenester og levering av fellestenester for kommuneorganisasjonen er i hovudsak lagt til følgjande tre stabsfunksjonane:

- Økonomi
- Personal og kommunikasjon
- Strategi og samordning

Tanken er at betre samarbeid med innbyggjarane og dei ulike aktørane vil gje eit betre og meir heilskapleg tenestetilbod. Ved val av tre stabsavdelingar, er det også lagt vekt på at meir av arbeidet vårt skal skje i ulike former for tverrfaglege team. Dei tre stabsområda skal samhandle tett med innbyggjarane og med dei ulike kommunalområda.

Denne organiseringa har m.a. vore handsama i omstillingsutvalet 04.09.2018 og i Fellesnemnda for Eid og Selje i sak 052/18 den 20.09.2018.

7.1.2 Forklaring på kva som inngår i rammeområdet

Ansvar	Teneste	Årsverk
100 Politisk styring	• Politisk styring: • Råd for personar med nedsett funksjonsevne • Revisjon • Kontrollutval • Eldrerådet • Ungdomsrådet	1,5
100 Kommunedirektør	• 12001 Administrativ leiing Her inngår kommunedirektør og dei fire kommunalsjefane	5,0

	Kommunalsjefane har ansvaret for den strategiske utviklinga av Stad kommune som tenesteytar, forvaltar, demokratisk arena og samfunnsutviklar saman med kommunedirektør og stabsleiarane. Kommunedirektør vil styrke det kollektive leiarskapet og kommunalsjefane skal dele på oppgåva som fungerande kommunedirektør i denne sitt fråvær, og representerer kommunedirektøren i sin kommunalsjefsfunksjon. Å være medlem i leiargruppa i Stad kommune inneber såleis at ein blir medlem av eit fast team der det blir forventat at alle medlemmene har ansvar for heilskapen, og at ein ikkje berre representerer eige kommunalområde. Når det er sagt, så vil den enkelte kommunalsjef ha det overordna ansvaret for sitt definerte kommunalområde, men sine formelle styringslinjer, budsjett- og personalansvar. Som strategisk leiar må du leie der «folka dine er» og vere i bevegelse ut frå situasjon og behov.	
111 Økonomiavdeling	- Økonomi, rekneskap: Budsjett, rekneskap, fakturering, innkreving kommunale krav, inng. fakturahandsaming, oppfølging eHandel, eigedomsskatt, grunnlag kommunale avgifter, vederlagsutrekning institusjon, forvaltning av bilpark, analyser og utgreiingar, finansforvaltning, økonomioppfølging og rapportering, kurs- og kompetansetiltak, felles rapporterings- og styringssystem. Tre av dei tilsette har oppmøtestad i det kommunale kontorbygget i Selje. - Felles skatteoppkrevingarkontor for Gloppen og Stad: Skatteinnkreving, arbeidsgjevarkontroll, skatterekneskap, informasjon og rettleiing. 4 årsverk er tilsett i Stad kommune, der ein av dei tilsette har oppmøtestad i det kommunale kontorbygget i Selje og tre har oppmøtestad på rådhuset på Nordfjordeid. 0,7 årsverk er tilsett i Gloppen kommune med oppmøtestad på Heradshuset på Sandane.	9,8 4,0 (4,7)
112 Personal og kommunikasjon	- Løn og personal Lønsarbeid, timelister, reiserekningar, avstemming, oppfølging stillingsinformasjon, sjukerefusjonar, årsarbeidsplan i helse/ressursstyring, rekruttering, overordna arbeidsgjevarpolitikk, reglar og reglement, helse-, miljø og tryggleik, bedriftshelseteneste, støtte i omstilling, arbeidsmiljøsaker og personalsaker. - Dokumentsenter og informasjon Postmottak og e-postmottak, innsyn, skanning til fleire fagsystem, digitalisering, integrasjonar, ordning og avlevering av eldre arkiv, resepsjon og sentralbord, tilrettelegging for politisk arbeid, informasjonsarbeid, nettside, sosiale medier, innsamlingsaksjon, treff for tilsette og innbyggjarar. - Frikjøp tillitsvalde og verneombod	9,8 7,8 2,9
113 Strategi og samordning	- Fokus på tverrsektorielt samarbeid knytt til IKT drift Digitalisering og effektivisering. Styringsverktøy, styringssystem og rutinar knytt til IKT. Rådgeving og opplæring. Tryggingarbeid: sikker og lovleg handsaming av personopplysningar. - Prosjektleiing investering/drift	3,4 3,4

	Leie utbyggings- og utviklingsprosjekt frå planlegging til overlevering, fokus på samarbeid/ koordinering internt og eksternt, ENØK og miljø, sakshandsaming, utgreiing. • IKT-Nordfjord Arbeider i Nordfjordnett. • Rådgjeving skule, barnehage, kultur Pedagogisk utviklingsarbeid, sakshandsaming, skule- og barnehageadm. system, heimeside, innkjøp. • Folkehelse, rådgjeving helse og omsorg Utviklingsarbeid, samfunnsmedisin, sakshandsaming, sekretær for råd. • Samfunnsplanlegging Overordna plan og planstrategi, organisasjonsutvikling. • PPT-Selje Inntil ny organisering av spesialundervisning frå 1.8.20.	2,0 2,6 1,4 1,0 1,0
115 Trus- og livssynssamfunn	Her inngår driftstilskot til Stad kyrkjelege fellesråd og andre religiøse organisasjonar	
Sum årsverk		56,6

7.2 Oppvekst og opplæring

(1000 kr)	2020
Brutto utgifter	232.191
Inntekter	-19.464
Oppvekst og opplæring - Netto ramme	212.728
Herav løn inkl sos. utg	183.881

- Inkl. i inntektene for 2020 ligg kr 1,13 mill som momskompensasjon.

7.2.1 Kort om rammeområdet

I rammeområdet for oppvekst og opplæring ligg avdelingane for barnehage, grunnskule og barnevern. Kulturområdet er flytta til kultur og samfunn.

7.2.2 Forklaring på kva som inngår i rammeområdet

Ansvar	Teneste	Årsverk
200 Oppvekst og opplæring Administrasjon	• 20100 Barnehage • 20200 Grunnskule • 21100 Styrking førskule • 22300 Skuleskyss	
201	• Leikvang barnehage	12,5
202	• Selje barnehage	11,6
203	• Flatraket barnehage	9,5
205	• Stårheim barnehage	6,0
207	• Golvsengane barnehage	35,0
208	• Gjerdane barnehage	12,8
221	• Stadlandet skule	18,3
222	• Selje Skule	24,4
223	• Flatraket skule	8,0
225	• Stårheim skule	9,2
226	• Haugen skule og barnehage	12,6
227	• Nordfjordeid skule	40,1
228	• Hjelle skule	13,1
229	• Eid ungdomsskule	33,3
240	• Barnevern	9,5
Sum årsverk		255,9

7.3 Helse og omsorg

(1000 kr)	2020
Brutto utgifter	334.749
Inntekter	90.595
Helse og omsorg - Netto ramme	244.154
Herav løn inkl sos. utg	271.294

- Inkl. i inntektene for 2020 ligg kr 2,7 mill som momskompensasjon.

7.3.1 Kort om rammeområdet

Den nye organiseringa av kommunalområdet Helse og omsorg i Stad Kommune legg til grunn eins leiing på alle områder bortsett frå institusjonane Seljetunet og Hogatunet. Det betyr at leiarane for Helseavdelinga, Heimetenesta og Bu,- og miljøtenesta er leiarar for den totale tenesta i Stad kommune. Bakgrunn for val av organisering er frå starten av å etablere ein felles forståing og likskap i tenestene og å sjå heile Stad kommune under eit. Det vises elles til eigne rapportar som følgje av delprosjekt som har vore gjennomført i kommunesamanslåingsprosessen.

Den interkommunale tenesta held fram med same organisering som før.

7.3.2 Forklaring på kva som inngår i rammeområdet

Ansvar	Teneste	Årsverk
300 Helse og omsorg administrasjonen		
301 Helseavdelinga	23200 - Helsestasjon	5,96
	23300 - Førebyggande helsearbeid inkl. frisklivssentral	0,90
	23400 - Aktiviserings og servicetenester inkl. TT - kort	0,50
	24100 - Legetenesta inkl. overgrepsmottak SMISO	11,29
	24101 - Fysio og ergoterapi	4,60
	24200 - Rådgjeving og sosial førebygging. Tilskot krisesenter	
	25600 - Akutthjelp døgnopphald	
	29019 - Interkommunal psykolog	1,00
Sum årsverk 301		24,25
311 Heimetenesta	23400 - Aktivisering og servicetenester. Tryggleiksalar m.m.	
	25401 - Heimetenesta – Selje / Stadlandet	19,81
	25402 – Heimetenesta - Bryggja	13,00
	25403 - Heimetenesta – Nordfjordeid. Samordna i Fossevegen	43,18
Sum årsverk 311		75,99
315 Bu,- og miljøtenesta	23401 – Støttekontakt. Samla for heile Stad kommune.	
	23404 - Lærings – og aktivitetssenter - Selje	2,30
	25302 - Barneavlastning Selje/Stadlandet	0,69
	25303 - Barneavlastning Nordfjordeid	1,02
	25405 - Vernepleien Stadlandet	10,33
	25406 - Vernepleien Selje (Kvia og Reidahaugen)	19,02
	25407 - Vernepleien Nordfjordeid Elvebøen (VP 1)	24,97
	25408 - Vernepleien Nordfjordeid Myroldhaug (VP 2)	16,18
	25409 - Psykisk helse og rus	22,12
Sum årsverk 315		96,63

321 Seljetunet omsorg og rehabilitering	23400 - Aktiviserings og servicetenester. Vask av tøy, matombringing	
	25300 - Helse/Omsorg institusjon	29,91
	25301 - Kjøkkeneneste	3,50
	23402 - Dagsenter med aktivitør	0,80
	25400 - Helse/omsorg heimebuande	10,32
Sum årsverk 321		44,53
322 Hogatunet bu- og behandlingssenter	23400 - Aktiviserings og servicetenester. Vask av tøy, matombringing	
	25300 - Helse/Omsorg institusjon	46,01
	25301 - Kjøkkeneneste	5,25
	23402 - Dagsenter med aktivitør	1,61
Sum årsverk 322		52,87
330 Interkommunale helsetenester	29010 - Nordfjord legevakt	0,75
	29011 - legevaktformidling	12,90
	29012 - Akutt hjelp døgnopphald	0,27
	29013 - Kreftkoordinator	0,50
Sum årsverk 330		14,42
SUM ÅRSVERK TOTALT HELSE OG OMSORG		308,69

7.4 Areal og eigedom

	(1000 kr)	2020
	Brutto utgifter	105.818
	Inntekter	-53.999
	Areal og eigedom - Netto ramme	51.819
	Herav løn inkl sos. utg	44.571

- Inkl. i inntektene for 2020 ligg kr 6,2 mill som momskompensasjon.

7.4.1 Kort om rammeområdet

Rammeområdet omfattar 4 einingar:

- Kommunalteknikk
- Plan og forvaltning
- Brann, redning og førebygging
- Eigedom

Plan- og utviklingsavdelingane i Eid og Selje fekk felles leiing frå 01.01.2019. Frå 2020 vert deler av oppgåvene overført til Lokal samfunnsutvikling, og eininga endrar namn til Plan og forvaltning

Brann, redning og førebygging har hatt felles leiing frå 01.06.2019. Selje kommune har kjøpt feie- og tilsynsoppgåver frå Eid dette året. Tidlegare vart dette kjøpt frå Flora.

Einingane Kommunalteknikk og Eigedom vert etablert frå 01.01.2020, ved samanslåing av tilsvarande einingar i Eid og Selje

7.4.2 Forklaring på kva som inngår i rammeområdet

Ansvar	Teneste	Årsverk
411 Kommunalteknikk	• 28500 Utanom kommunal teneste – private vegar • 32000 Kommunal næringsverksemd – forskotteringar Nomil, slam og avfall • 33001 Hamn – avløp • 33002 Hamn – vederlag • 33003 Hamn - sakshandsaming • 33200 Kommunale vegar • 33201 Kommunale gatelys • 33500 Rekreasjon i tettstad – park og grønt, offentlege toalett • 34000 Produksjon vatn • 34500 Distribusjon vatn • 35000 Avløpsrensing • 35300 Avløpsnett • 35400 Tøming septik/slam – tap på krav • 35500 Handtering hushaldningsavfall –nedlagde avfallsplassar og tap på krav Kommunalteknisk eining har fem tilsette med oppmøtestad i Selje. Dei andre har oppmøtestad Nordfjordeid Vi har vertskommunesamarbeid med Bremanger knytt til Eid hamneområde. Forvaltning etter Hamne og farvasslova vert forvalta av Nordfjord hamn i resten av kommunen	15,65
412 Plan og forvaltning	• 30100 Plansaker • 30200 Bygge- og delesaker • 30300 Kart og oppmåling • 32900 Landbruksforvaltning – vertskommunesamarbeid med Gloppen • 32901 Veterinærvakt • 36000 Naturforvaltning og friluftsliv • 36001 Viltfond To tilsette har oppmøtestad Selje, sju tilsette har oppmøte på Nordfjordeid.	9,0
413 Brann, redning og førebygging	• 33800 Førebygging brann/ulykke • 33801 Feiing • 33900 Brannvesen og beredskap 40 tilsette i alt. Brannmannskap er ikkje teke med i årsverkstalet.	4,75
414 Eigedom	• 12100 Forvaltningsutgifter eigedomsforvaltning • 13000 Administrasjonslokale • 19001 Kommunehusa • 19002 Uteseksjon • 19003 Reinhaldsteneste • 19004 Driftsteknikarar • 19005 LA-bygget • 22100 Barnehagelokale • 22200 Skulelokale • 24100 Legetenesta • 26100 Institusjonslokale • 26500 Bustader egne (momskomp) • 26502 Bustader egne (ikkje momskomp) • 26502 Bustader leigde (ikkje momskomp) • 28300 Bistand til eigen bustad • 31500 Utbyggingsområde bustader • 32500 Tilrettelegging næring – utleigebygg • 37500 Museum	34,43

	38100 Kommunale kulturbygg – Valhall, Operahuset, Frivilligsentralen 41 tilsette, av desse har 17 oppmøte i Selje og 26 på Nordfjordeid	
Sum årsverk		63,83

7.5 Kultur og samfunn

	(1000 kr)	2020
Brutto utgifter		67.933
Inntekter		-14.327
Kultur og samfunn - Netto ramme		53.605
Herav løn inkl sos. utg		41.835

- Inkl. i inntektene for 2020 ligg kr 0,9 mill som momskompensasjon.

7.5.1 Kort om rammeområdet

Rammeområdet omfattar 4 einingar:

- Lokal samfunnsutvikling
- Kultur
- Arbeid og velferd (NAV)
- Opplæring og integrering

Kultur og samfunn utgjer eit av fire rammeområde i Stad kommune. Eid og Selje har begge tidlegare hatt tre rammeområde. Kultur og samfunn er såleis eit nytt rammeområde i høve til samanslåingskommunane si tidlegare organisering. Kultur og samfunn har det å bu, arbeide, drive næring i og besøke Stad som fellesnemnarar og overordna fokusområde.

Lokal samfunnsutvikling har base i Selje, og skal ta i vare eit breitt spekter av oppgåver innanfor samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Denne eininga skal vere kontaktpunktet mot lag- og organisasjonar når det gjeld stadutvikling og idrett- og friluftsliv. Eininga tar i vare forvaltninga av kommunalt næringsfond og sakshandsaming knytt til kulturmidlar og skjenkeløyve. For å nemne noko.

Kultureininga består av einingar som Operahuset, kino, kulturskule, bibliotek og frivilligsentral. Eid og Selje har hatt felles kulturskule sidan hausten 2018. Selje kommune fekk i 2019 oppretta Selje frivilligsentral, som saman med Eid frivilligsentral vil utgjere Stad frivilligsentral frå 2020.

Ansvarsområdet Arbeid og velferd (NAV) består av den statlege Arbeids- og velferdsetaten og dei delane av kommunen si sosialteneste som inngår i lokalkontoret. Inn under tenesta ligg også lærings- og arbeidssenteret (LA-bygget) på Nordfjordeid. Ein vil i løpet av 2020 vurdere kva ansvar lærings- og arbeidssentra skal ligge til i Stad kommune. NAV Stad er vertskommune for interkommunal gjeldsrådgjever. Budsjettet for Stad kommune omhandlar den kommunale delen av NAV.

Eininga opplæring og integrering er sett saman av flyktningtenesta, tiltak for einsleg mindreårige (EM-tiltaket) og vaksenopplæringa.

7.5.2 Forklaring på kva som inngår i rammeområdet

Ansvar	Teneste	Årsverk
511 Lokal samfunnsutvikling	• 22300 Skuleskyss • 2300 Rådgjeving og sosial førebygging • 23100 Aktivitetstilbod barn og unge • 32000 Kommunal næringsverksemd • 32500 Tilrettelegging næring • 32510 kommunalt næringsfond • 36000 Prosjekter som går ut over løpande forvaltnings-, verne- og tilretteleggingsoppgåver • 36500 kulturminneforvaltning • 37500 Museum • 37700 kunst- formidling • 38500 Andre kulturaktiviteter • 38000 Idrett og tilskot til idrett • 38500 Andre kulturaktivitetar	6,1
512 Kultur	• 20200 Grunnskule • 23200 Rådgjeving og sosial førebygging • 23400 Aktiviserings- og serviceteneste • 37000 Bibliotek • 37300 Kino • 38300 Kulturskulen • 38501 Operahuset Nordfjord • 38502 Frivilligsentral	17,81
513 Arbeid og velferd (NAV)	• 23403 Lærings og aktivitetssenter Nordfjordeid • 24200 Rådgjeving og sosial førebygging • 27600 Kvalifiseringsordninga • 28300 Bistand til eigen bustad • 29061 Interkommunal gjeldsrådgjevar	10,75
514 Opplæring og integrering	• 21300 Vaksenopplæring • 23401 Støttekontakt • 24200 Rådgjeving og sosial førebygging • 27500 Introduksjonsordninga • 28100 Yting til livsopphald	18,13
Sum årsverk		52,79

8. Balansert budsjett inkl. tiltak og endringer

8.1 Endringer og tiltak

Korrigeringer av konsekvensjustert budsjett

Konsekvensjustert budsjett blei sendt ut den 24. november og var til handsaming i finansutvalet og formannskapet den 31. oktober. Parallelt har strategisk leiargruppe for Stad kommune (kommunedirektør, kommunalsjefar og leiarar for stab) hatt arbeidsdagar der det har vore gjennomgang av budsjettet for å finne tiltak til redusert utgift eller meir inntekt. I denne gjennomgangen har ein også funne feil og nye opplysningar som ikkje var teke med i konsekvensjustert budsjett. Dette er teke inn i tabellen nedanfor:

Resultat frå konsekvensjustert budsjett, tabell 1 kap 6.1:	2020	2021	2022	2023
Resultat (minus er lik overskot)	28 910	39 157	39 083	37 571
Korrigerings politisk budsjett	932	932	932	932
Korrigerings sentraladministrasjonen	-2 190	-2 190	-2 190	-2 190
Korrigerings innafor Oppvekst og opplæring	-347	-347	-347	-347
Korrigerings innafor Helse og omsorg	3 428	3 428	3 428	3 428
Korrigerings innafor Areal og eigedom	-2 837	-2 837	-2 837	-2 837
Tilskot til Stad Fjordvarme KF	30	30	277	115
Korrigerings tilskot til Stad kyrkjelege fellesråd	-167	-167	-167	-167
Ny sum konsekvensjustert budsjett	27 759	38 006	38 179	36 505

Forklaring til korrigeringsar:

- Politisk budsjett er korrigert ut frå politisk organisering og reglement for møtegodtgjersle som blei vedteke i Stad kommunestyre den 24. oktober, og ut frå forslag til politisk møtekalender for 2020.
- Sentraladministrasjonen er korrigert for:
 - Endra tilskot til Nordfjordnett (kr -1,3 mill)
 - I statsbudsjettet er det forslag om at Skatteoppkrejvarkontoret skal over til Staten frå 01.06.2020, og kommunane er trekt i rammetilskotet for dette. Redusert utgift frå 01.06.2020 var ikkje lagt inn i konsekvensjustert. Dette utgjør kr -1,0 mill. Endeleg vedtak på dette blir truleg gjort når statsbudsjettet blir vedteke på Stortinget i desember 2019.
 - Andre mindre korrigeringsar er lagt inn med auke på kr 0,1 mill
- Oppvekst og kultur: her er endra utgift og inntekt på nokre skular/barnehagar, samla redusert med kr -347.000,-.
- Helse og omsorg:
 - Husleigeinntekt overført til areal og eigedom, kr 1,3 mill
 - Korrigert utgift innafor fleire avdelingsar pga feil grunnlag i lønsbudsjettet, auka utgift med kr 2,4 mill
- Areal og eigedom:
 - Husleigeinntekt overført frå helse og omsorg, kr -1,3 mill
 - Korrigeringsar innafor sjølvkostområda, meirinntekt om lag kr -1,5 mill
- Stad Fjordvarme KF: Treng tilskot i samband med oppstart av fjordvarmeprosjekt i Selje og på Leikanger. Blir betalt tilbake når selskapet får anlegga fullt opp å gå med abonnentar
- Stad kyrkjelege fellesråd har laga ferdig budsjettet som syner kr -167.000 lågare enn det som var lagt inn i konsekvensjustert

Endringer og tiltak for å redusere ubalansen i budsjettet:

Resultat frå konsekvensjustert, justert for korrigeringar :	2020	2021	2022	2023
Resultat (minus er lik overskot)	27 759	38 006	38 179	36 505
Endring fellespostar:				
Flyktningtilskotet	-800	-2 500	-2 700	-3 500
Avkastning plasserte midlar	-2 000	-1 000	-1 000	-1 000
Tilskot frå havbruksfondet	-2 000	-4 000	-4 000	-4 000
Avdrag på lån	-3 200			
Renteinntekt lokale bankinnskot	-800			
Tiltak i rammeområda:				
Sentraladministrasjonen	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Oppvekst og opplæring	0	0	0	0
Helse og omsorg	-1 300	-1 825	-1 825	-1 825
Areal og eigedom	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
Kultur og samfunn	-2 750	-2 750	-2 750	-2 750
Sum endringar og tiltak	-15 950	-15 175	-15 375	-16 175
Rest ubalanse fordelt på rammeområda	11 809	22 831	22 804	20 330

Flyktningtilskotet: Stad kommune har no fått oppmoding om å ta imot 25 flyktningar i 2020. Dette er no lagt til grunn i heile økonomiplanperioden, dvs mottak av 25 flyktningar årleg. I konsekvensjustert budsjett var det lagt til grunn 20 flyktningar årleg i planperioden.

Avkastning plasserte midlar: Det har ikkje vore ynskjeleg å auke denne posten, men kommunedirektøren ser det som nødvendig. Dette skapar større risiko for manglande inntekt ved årsslutt, og det tek frå oss mulegheita til å få eit overskot som kan plasserast på disposisjonsfond.

Avdrag på lån: Eid kommune og Selje kommune har vedtak om låneopptak i 2019 på h.h.v. kr 25,8 mill og kr 96,2 mill. Samtidig ligg kommunane på etterskot med gjennomføringa på ein del av prosjekta. Ved å skyve sjølve låneopptaket til 2020, vil Stad kommune få eit redusert krav om minste lovlege avdrag på om lag kr 3,2 mill i 2020.

Renter bankinnskot: Ved at kommunen ligg på etterskot på gjennomføring av investeringsprosjekta, vil kommunen ha ubrukte lånemidlar ståande på bankkonto, som igjen vil gje noko høgare renteinntekt enn det som var lagt til grunn i konsekvensjustert budsjett.

Kommentar til tiltak i rammeområda:

Stad kommune vil ha mange prosjekt gåande i 2020 som er finansiert med øymerka tilskot og lånemidlar. Lønsumgifter til personell som jobbar med dette vil bli belasta meir over på prosjekta enn det som var lagt inn i konsekvensjustert budsjett. Elles er ein del av tiltaka flytting av personell mellom avdelingar der det er vakans eller sjukmeldingar. Dette er meir forklart under kvart enkelt rammeområde i kapittel 8.3 i dette heftet.

Resterande inndekning utan konkrete tiltak:

Rest ubalanse fordelt på rammeområda	11 809	22 831	22 804	20 330
Sentraladministrasjonen	-1 000	-1 934	-1 931	-1 722
Oppvekst og opplæring	-4 059	-7 848	-7 839	-6 989
Helse og omsorg	-4 707	-9 101	-9 090	-8 104
Areal og eigedom	-906	-1 751	-1 749	-1 559
Kultur og samfunn	-972	-1 879	-1 877	-1 673
Tilskot til Stad kyrkjelege fellesråd	-164	-318	-318	-283
Resultat	0	0	0	0

Resterande sum som er vist i linje 14 i tabell ovanfor, vert fordelt på rammeområda i forhold til storleik på rammeområda sine budsjett. Disse innsparingskrava har ikkje definerte tiltak, og vert ikkje kommentert under kap 8.3. Dette er innsparingar som det må arbeidast kontinuerleg med framover i 2020, slik at resultatet for 2020 blir nærast muleg null, og at ein ikkje dreg med seg underskot frå 2020 inn i seinare år.

Summen av disse endringane er lagt inn i tabell 1 i kapittel 8.2.

8.2 Kommunedirektøren si tilråding til driftsbudsjett – tabell 1 balansert

STAD KOMMUNE - TABELL 1 Økonomiplan 2020-2023					
	07.11.2019	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	Alle beløp i tusen kroner	2020	2021	2022	2023
1	Rammetilskot	-314 752	-317 152	-319 552	-321 952
2a	Inntektsutjamning	-37 933	-37 933	-37 933	-37 933
2b	Skatteinntekter	-249 607	-249 607	-249 607	-249 607
3	Sum generelle frie inntekter	-602 292	-604 692	-607 092	-609 492
4	Kommunereforma - Reformstønad 2020	-5 400	0	0	0
5	Kompensasjonar investeringar grunnskule	-450	-380	-310	-240
6	Komp.tilskot omsorgsbustader	-1 610	-1 530	-1 450	-1 370
7	Tilskot flyktningar	-25 800	-20 000	-18 200	-19 000
8	Premieavvik, premiefond	-12 000	-10 300	-8 600	-6 900
	Sum frie inntekter	-647 552	-636 902	-635 652	-637 002
9a	Utbyte + konsesjonskraftinntekt	-3 762	-3 762	-3 762	-3 762
9b	Okla vindkraft	-550	-1 100	-1 100	-1 100
9c	Tilskot frå havbruksfondet	-2 000	-4 000	-4 000	-4 000
10	Avkastning frå plasserte midlar	-6 000	-5 000	-5 000	-5 000
11	Eigedomsskatt bustad og fritidseigedom	-19 322	-19 750	-20 150	-20 550
12	Renteinntekter bankinnskot	-1 700	-900	-900	-900
13	Renteutgifter lån	27 049	25 923	24 797	24 234
14	Avdrag på lån	33 155	36 356	36 358	36 359
	Sum finanspostar	26 870	27 767	26 243	25 281
	Til fordeling drift	-620 682	-609 135	-609 409	-611 721
15	Sentraladministrasjonen inkl. politisk styring	52 260	51 327	51 330	51 539
16	Oppvekst og opplæring	208 322	204 533	204 542	205 392
17	Helse og omsorg	241 575	236 656	236 667	237 653
18	Areal og eigedom	46 476	45 631	45 633	45 823
19	Kultur og samfunn	49 883	48 976	48 978	49 182
20	Lønsauke 2020, 3,5% frå 01.05.2020	13 697	13 697	13 697	13 697
21	Tilskot Stad Fjordvarme KF	30	30	277	115
22	Tilskot Eid Industrihus KF (utbyte frå AS-et)	0	0	0	0
23	Utbyte frå Eid Industrihus AS	0	0	0	0
24	Tilskot Stad kyrkjelege fellesråd	8 439	8 285	8 285	8 320
25	Sum utgifter drift:	620 682	609 135	609 409	611 721
26	Resultat (minus er lik overskot):	0	0	0	0
27	Bruk av disposisjonsfond:	0	0	0	
29	Rente på innlån, %	2,40%	2,30%	2,20%	2,15%
30	Lånegjeld pr 31.12	1 148 645	1 170 939	1 185 081	1 187 222

Kommunane har dei ti siste åra hatt ein reell vekst i dei frie inntektene på gjennomsnittleg 1,8 % pr. år. Det er venta at denne veksten må halde fram når ein ser på utfordringane kommunane set med. Kommunedirektøren har difor lagt inn ein realvekst i rammetilskotet på kr 2,4 mill pr år for åra 2021-2023, som tilsvarar om lag 0,7 % årleg vekst.

8.3 Kommenterar pr rammeområde

8.3.1 Sentraladministrasjonen

Endringar / Tiltak, tal i tusen kroner	2020	2021	2022	2023
Øyremerka tilskot og vakansar	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Innsparingskrav utan definerte tiltak	-1 062	-2 015	-2 013	-1 803
Sum	-2 562	-3 515	-3 513	-3 303

Innsparingar i slike storleikar må på sikt skje ved reduserte lønsutgifter knytt til interne forflytningar og ved naturleg avgang.

8.3.2 Oppvekst og opplæring

Endringar / Tiltak, tal i tusen kroner	2020	2021	2022	2023
Vakant stilling	-300			
Auke tilskot private barnehagar	300			
Innsparingskrav utan definerte tiltak	-4 059	-7 848	-7 839	-6 989
Sum	-4 059	-7 848	-7 839	-6 989

8.3.3 Helse og omsorg

Endringar / Tiltak, tal i tusen kroner	2020	2021	2022	2023
Ikkje bruke vikar i fagleiar heimetenesta frå 01.02.2020	-210	-256	-256	-256
Oppstart multidose på Seljetunet og Hogatunet	-120	-120	-120	-120
Ved ferdigstilling av Fossevegen - redusere behov bemanning	-477	-956	-956	-956
Overføre 50% stilling frå Helseavdelinga til kultur og samfunn	-253	-253	-253	-253
Redusere stilling aktivtør på Seljetunet	-240	-240	-240	-240
Innsparingskrav utan definerte tiltak	-4 707	-9 101	-9 090	-8 104
	-6 007	-10 926	-10 915	-9 929

Helse og omsorg År 2020

Avdeling	Endringar/Tiltak	Reduksjon i årsverk	Reduksjon i kroner	Konsekvensar / merknad
311	Ikkje bruke vikar for fagleiar i heimetenesta frå 01.02.20	0,40	-209 850	Bruke leiarressurs frå Bryggja inn i heimetenesta Nordfjordeid
311	Ved ferdigstilling av Fossevegen - redusere	1,47	-477 750	Utrekna halvårseffekt for 2019

	behov for auka bemanning			
321, 322	Oppstart multidoser på Seljetunet og Hogatunet	0,40	-120 000	Multidoser koster 120 kr/månad/brukar. Redusere spl. Ressurs totalt 40% for begge institusjonar
311,315,321 Teneste 2540	Endre brukarbetaling praktisk bistand opplæring	0		Noko auke i inntekter ved endring i betalingssatsar for Stad kommune. Må vedtakast før endring.
311,322 Teneste 23402	Endre brukarbetaling dagaktivitetstilbod	0		Noko auke i inntekter ved endring i betalingssatsar for Stad kommune. Må vedtakast før endring.
315 Teneste 25405, 25406	Gjennomgå tal ressurskrevjande brukarar i Selje/Stadlandet	0	Skal være møte for utrekning 6/11	Nye brukarbehov - gjennomgå ressursbruk og evt innslagspunkt for refusjon
301	Overføre 50% stilling frå Helseavdelinga til kultur og samfunn	0,50	-253 000	Kultur og samfunn manglar personell grunna sjukefråvær, så det vil ikkje være ei kostnadsauke
321 Teneste 23402	Redusere stilling aktivitetør	0,40	-240 000	Få brukarar – pr d.d. ikkje behov for meir enn 40% stilling
Til saman førebels			1 300 600	

8.3.4 Areal og eigedom

Endringar / Tiltak, tal i tusen kroner	2020	2021	2022	2023
Prosjektarbeid kommunalteknikk	-200	-200	-200	-200
Prosjektarbeid eigedom	-800	-800	-800	-800
Prosjektarbeid plan	-600	-600	-600	-600
Innsparingskrav utan definerte tiltak	-906	-1 751	-1 749	-1 559
Sum	-2 506	-3 351	-3 349	-3 159

Areal og eigedom År 2020

Avdeling	Endringar/Tiltak	Reduksjon i årsverk	Reduksjon i kroner	Konsekvensar / merknad
Kommunalteknikk	Arbeid på prosjekt vert belaste investeringsprosjektet		-200 000	Lånefinansiering

Plan og forvaltning	Arbeid på prosjekt vert belasta investeringsprosjektet		-600 000	Lånefinansiering
Eigedom	Arbeid på prosjekt vert belasta investeringsprosjektet		-800 000	Lånefinansiering
Til saman			-1 600 000	

8.3.5 Kultur og samfunn

Endringar / Tiltak, tal i tusen kroner	2020	2021	2022	2023
Reduksjon i tal stilling flyktingtenesta	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
Vakant stilling	-400	-400	-400	-400
Reduksjon husleige vaksenopplæring	-150	-150	-150	-150
Reduksjon i introduksjonsløn i flyktingtenesta	-600	-600	-600	-600
Innsparingskrav utan definerte tiltak	-972	-1 879	-1 877	-1 673
Sum	-3 722	-4 629	-4 627	-4 423

Kultur og samfunn År 2020

Avdeling	Endringar/Tiltak	Reduksjon i årsverk	Reduksjon i kroner	Konsekvensar / merknad
Opplæring og integrering	Reduksjon i tal stillingar i opplæring og integrering	2,5	-1.600.000	Reduksjon i tal stillingar i EM-tiltaket fordi det ikkje kjem einsleg mindreårige flyktingar til Stad i 2020
Lokal samfunns-utvikling	Vakant stilling	0,5	-400.000	Vakant stilling som rådgjevar/samfunnskontakt 6mnd. Konsekvens: mindre ressursar knytt til arbeid med lokal samfunnsutvikling.
Opplæring og integrering	Oppseiing av husleigeavtale for vaksenopplæring i Selje. Bruk av kommunehuset i Selje til formålet		-150.000	Ny bruk av kommunehuset i Selje i 2. etasje. Flytting og omlegging av tenesta.
Opplæring og integrering	Reduksjon i forventa bruk av introduksjonsløn i flyktingtenesta		-600.000	Ein forventar eit mindre behov for introduksjonsløn. M.a. fordi ein forventar ei større tilflytting av barnefamiliar og med det mindre behov for introduksjonsordning for vaksne.
Til saman			-2.750.000	

9. Investeringar

9.1 Kommunedirektøren si tilråding til investeringar 2020

INVESTERINGAR 202, versjon 07.11.2019	2020		
Alle beløp i tusen kroner, ekskl mva	Sum investering	Lån	Tilskot/ ref/ fond
Investeringar Nordfjordnett	1 900	1 900	
Skule/adm-pc klassesett	1 000	1 000	
Oppgradering komm. bygg	500	500	
Leikvang barnehage	5 000	5 000	
Parkeringsareal Operahuset EVS	1 000	1 000	
EPC-prosjekt Eid idrettshus (inkl spelemidler)	6 800	6 800	
Symjebasseng og garderobe Selje skule	13 000	13 000	
Uteområde/leikeplassar	1 000	500	500
Vassforsyning - tiltaksplan	1 000	1 000	
Forsterking damanlegg Djupedalsvatn	1 000	1 000	
Fossevatnet damanlegg	2 000	2 000	
Kaldekloven/Støvelsvatn damanlegg	200	200	
Heggjabygda vassverk - overtaking	4 000	4 000	
Avløp - tiltaksplan	1 000	1 000	
Oppgradering av kommunale vegar	2 000	2 000	
Vestkappvegen-oppggradering	1 500	1 500	
El-bil ladestasjon 2 stk	1 000	1 000	
Brannstasjon -Stadlandet	2 000	2 000	
Brannstasjon Selje	1 000	1 000	
Beredskapssenter Nordfjordeid	1 000	1 000	
Bustadfelt Hjelle	9 000	9 000	
Eigenkapitalinnskot KLP	2 100		2 100
Stad kyrkjelege fellesråd	1 500	1 500	
Sum	60 500	57 900	2 600
Av dette sjølvkost		9 000	
Sjølvfinansierande (over tid, heilt eller delvis)		9 000	
Andre låneopptak		39 900	

Tabellen over syner tilrådde investeringar i 2020. Dette er i samsvar med det som ligg i eige hefte ”Investeringar 2020 – 2023” vedlagt denne saka.

Alle tal er ekskl mva, sidan kommunen får refundert momsen på investeringane.

10 Finansielle nøkkeltal 2020-2023 og div budsjettføresetnader

Kapittelet er i samsvar med kommunestyret sitt vedtak KS 19/067 13.12.2019

Samandrag hovudoversikt (1000 kr)	2020	2021	2022	2023
Brutto driftsinntekter	-853 195	-851 548	-854 190	-857 640
Brutto driftsutgifter inkl avskrivningar	859 388	846 091	848 065	852 077
Brutto driftsresultat	6 193	-5 457	-6 125	-5 563
Brutto driftsresultat i % av brt. driftsinntekt	-0,73%	0,64%	0,72%	0,65%
Netto finansposter	48 092	51 467	50 343	49 781
Motpost avskrivningar	-43 000	-43 000	-43 000	-43 000
Netto driftsresultat	11 285	3 010	1 218	1 218
Netto driftsresultat i % av brt. driftsinntekt	-1,32%	-0,35%	-0,14%	-0,14%
Netto avsetningar	-11 285	-3 010	-1 218	-1 218
Rekneskapsmessig resultat	0	0	0	0

Det er anbefalt frå KRD og Teknisk beregningsutvalg for kommunal økonomi, at kommunane bør ha eit netto driftsresultat på minimum 2 % på lang sikt for å ha ei sunn økonomisk utvikling. Stad kommune vil få eit netto driftsresultat som er negativt, men som nærmar seg null om ein greier å gjennomføre innsparingskrava som er lagt til grunn. Det er likevel langt opp til eit positivt resultat på +2 %.

Moment som er lagt til grunn i budsjettet:

- Dei områda som inngår i Stad kommune har samla hatt nedgang i folketalet med 27 personar frå 01.01.2018 til 01.01.2019. Dette er ein nedgang på 0,29 %, medan landet samla har ein vekst på 0,62 % for same periode. S og Fj har ein nedgang på 0,41 % og Nordfjord ein nedgang på 0,67 % for same periode. Det er ikkje lagt til grunn endring i rammetilskotet på grunn av folketalsendringar i økonomiplanperioden. Dersom kommunen ikkje har vekst i folketalet på lik linje med landsgjennomsnitt i økonomiplanperioden, kan dette føre til reduksjon i dei frie inntektene.
- Det er budsjettert med skatteinntekt, inntektsutjamning og rammetilskot i samsvar med prognosemodell frå KS. Disse beløpa er vidareført i åra 2021-2023 utan prisregulering.
- Det er lagt inn ein realvekst i rammetilskotet på kr 2,4 mill i kvart av åra 2021-2023. Dette utgjer ein årleg vekst på om lag 0,75 %. Dei siste 10 åra har dei frie inntektene frå staten hatt ein gjennomsnittleg realvekst på om lag 1,8 %.
- Det er budsjettert med
 - Renteutgift på 2,4 % i 2020, 2,3 % i 2021 og 2,2 % i 2022 og 2,15% i 2023.
 - Eigedomsskatt bustad og fritidsbustad: 3,5 promille for heile økonomiplanperioden
 - Avkastning på investeringsfondet + anna overskotslikviditet på kr 6,6 mill i 2020, tilsvarende 6,0 % (ved grunnlag kr 110 mill). Om lag 65 % av porteføljen er plassert i rentemarknaden, og 35 % i aksjemarknaden. Ved ei renteavkastning på 1,5 % i 2020 må aksjeavkastninga vere på 14,4 % i 2020 for å gje eit snitt på 6,6 %. Heile den budsjetterte avkastninga er vedteke brukt i driftsbudsjettet.
 - Utbyte frå eigarskap i SFE og Sogn og Fjordane Holding på kr 3,7 mill.
 - Konesjonskraftinntekt på kr 50.000,-
 - Netto pensjonskostnad KLP 16,5 % og SPK 11,5 %
 - Årslønsvekst i 2020 på 3,5 % gjeldande frå 1. mai 2020 med grunnlag i dei tilsette si løn pr. 01.01.2020.

- Frie fond

Disposisjonsfond (1000 kr)	2020	2021	2022	2023
IB 01.01 Frie disposisjonsfond	57 000	55 025	55 025	55 025
15400 Avsetningar til disp.fond	0	0	0	0
19400 Bruk av disp.fond	-1 975	0	0	0
*UB 31.12 Frie disposisjonsfond	55 025	55 025	55 025	55 025
Frie disp.fond i % av Brutto driftsinntekt	6,45%	6,46%	6,44%	6,42%

*Herav rente- og avkastningsfond på kr 25,1 mill

Investeringsfond (1000 kr)	2020	2021	2022	2023
IB 01.01 Frie investeringsfond	77 194	77 794	85 394	85 994
35480 Avsetn. til inv.fond	2 700	9 700	2 700	5 400
39480 Bruk av inv.fond	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100
*UB 31.12 Frie investeringsfond	77 794	85 394	85 994	89 294

*Herav kr 73,0 mill plassert Aktiv Forvaltning

Stad kommune vil ha nokså god likviditet, spesielt på grunn av eit eige investeringsfond på kr 73,0 mill frå sal av eigarskap i kraftselskap og eit rente og avkastningsfond på kr 25,1 mill. Midlane frå kommunens fond er sett bort til Aktiv forvaltning. Det ligg ikkje føre vedtak på bruk av disse midlane i løpet av økonomiplanperioden. Disse midlane inngår i oppstillingane i tabellane ovanfor.

- Lånegjeld ekskl etablerings-/startlån

Lånegjeld vedk investeringar (1000 kr)	2020	2021	2022	2023
IB 01.01 Lånegjeld	1 123 900	1 148 645	1 171 939	1 185 081
Avdrag	-33 155	-36 356	-36 358	-36 359
Likviditetslån/tilskot omsorgssenteret				
Nye låneopptak	57 900	59 650	49 500	38 500
UB 31.12 Lånegjeld	1 148 645	1 171 939	1 185 081	1 187 222
Brutto lånegjeld i % av brutto driftsinntekt	134,6 %	137,6 %	138,7 %	138,4 %

Stad kommune har høg lånegjeld, sett opp mot brutto driftsinntekter. Dette kjem på grunn av mange store investeringar dei siste åra, som nytt omsorgssenter, fleirbrukshall Nordfjordeid skule, nye bustadfelt, bustadsosial handlingsplan, Hornindalsvatnet som drikkevasskjelde, næringsareal Nordøyane, osv.

Frå 2020 og utover er det lagt opp til at nye låneopptak som ikkje er sjølvfinansierende (sjølvkost, husleigeinntekt, vidaresal, refusjonar) i gjennomsnitt ikkje skal overstige betalte avdrag.

11 Budsjettoppstillinger / tabellar

Tabellane er i samsvar med kommunestyret sitt vedtak 19/067, 13.12.2019.

11.1 Tabell 1 – Driftsbudsjett 2020 – Økonomiplan 2020-2023

STAD KOMMUNE - TABELL 1 Økonomiplan 2020-2023					
	13.12.2019 KS 19/067	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	Alle beløp i tusen kroner	2020	2021	2022	2023
1	Rammetilskot	-314 752	-317 152	-319 552	-321 952
2a	Inntektsutjamning	-37 933	-37 933	-37 933	-37 933
2b	Skatteinntekter	-249 607	-249 607	-249 607	-249 607
3	Sum generelle frie inntekter	-602 292	-604 692	-607 092	-609 492
4	Kommunereforma - Reformstønad 2020	-5 400	0	0	0
5	Kompensasjonar investeringar grunnskule	-450	-380	-310	-240
6	Komp.tilskot omsorgsbustader	-1 610	-1 530	-1 450	-1 370
7	Tilskot flyktningar	-25 800	-20 000	-18 200	-19 000
8	Premieavvik, premiefond	-12 000	-10 300	-8 600	-6 900
	Sum frie inntekter	-647 552	-636 902	-635 652	-637 002
9a	Utbyte + konsesjonskraftinntekt	-3 762	-3 762	-3 762	-3 762
9b	Okla vindkraft	-550	-1 100	-1 100	-1 100
9c	Tilskot frå havbruksfondet	-2 000	-4 000	-4 000	-4 000
10	Avkastning frå plasserte midlar	-6 600	-6 100	-6 100	-6 100
11	Eigedomsskatt bustad og fritidseigedom	-19 322	-19 750	-20 150	-20 550
12	Renteinntekter bankinnskot	-1 700	-900	-900	-900
13	Renteutgifter lån	27 049	25 923	24 797	24 234
14	Avdrag på lån	33 155	36 356	36 358	36 359
	Sum finanspostar	26 270	26 667	25 143	24 181
	Til fordeling drift	-621 282	-610 235	-610 509	-612 821
15	Sentraladministrasjonen inkl. politisk styring	52 259	51 326	51 329	51 538
16	Oppvekst og opplæring	208 323	204 534	204 543	205 393
17	Helse og omsorg	241 575	236 656	236 667	237 653
18	Areal og eigedom	46 576	45 731	45 733	45 923
19	Kultur og samfunn	50 383	49 976	49 978	50 182
20	Lønsauke 2020, 3,5% frå 01.05.2020	13 697	13 697	13 697	13 697
21	Tilskot Stad Fjordvarme KF	30	30	277	115
22	Tilskot Eid Industrihus KF (utbyte frå AS-et)	0	0	0	0
23	Utbyte frå Eid Industrihus AS	0	0	0	0
24	Tilskot Stad kyrkjelege fellesråd	8 439	8 285	8 285	8 320
25	Sum utgifter drift:	621 282	610 235	610 509	612 821
26	Resultat (minus er lik overskot):	0	0	0	0
27	Bruk av disposisjonsfond:	0	0	0	
29	Rente på innlån, %	2,40%	2,30%	2,20%	2,15%
30	Lånegjeld pr 31.12	1 148 645	1 170 939	1 185 081	1 187 222

11.2 Investeringsprosjekt 2020

INVESTERINGAR 2020	2020		
KS 19/067 13.12.2019 Alle beløp i tusen kroner, ekskl mva	Sum investering	Lån	Tilskot/ ref/ fond
Investeringar Nordfjordnett	1 900	1 900	
Skule/adm-pc klassesett	1 000	1 000	
Oppgradering komm. bygg	500	500	
Leikvang barnehage	5 000	5 000	
Parkeringsareal Operahuset EVS	1 000	1 000	
EPC-prosjekt Eid idrettshus (inkl spelemidler)	6 800	6 800	
Symjebasseng og garderobe Selje skule	13 000	13 000	
Uteområde/leikeplassar	1 000	500	500
Vassforsyning - tiltaksplan	1 000	1 000	
Forsterking damanlegg Djupedalsvatn	1 000	1 000	
Fossevatnet damanlegg	2 000	2 000	
Kaldekloven/Støvelsvatn damanlegg	200	200	
Heggjabygda vassverk - overtaking	4 000	4 000	
Avløp - tiltaksplan	1 000	1 000	
Oppgradering av kommunale vegar	2 000	2 000	
Vestkappvegen-oppggradering	1 500	1 500	
El-bil ladestasjon 2 stk	1 000	1 000	
Brannstasjon -Stadlandet	2 000	2 000	
Brannstasjon Selje	1 000	1 000	
Beredskapssenter Nordfjordeid	1 000	1 000	
Bustadfelt Hjelle	9 000	9 000	
Eigenkapitalinnskott KLP	2 100		2 100
Stad kyrkjelege fellesråd	1 500	1 500	
Sum	60 500	57 900	2 600

Tabellen over syner vedtekne investeringar i 2020.

Alle tal er ekskl mva, sidan kommunen får refundert momsen på investeringane.

11.3 Økonomisk oversikter drift og budsjettskjema drift og investering

Stad kommune		ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT			
Kommunestyret 19/067, 13.12.2019		Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Alle tal i tusen kroner		2020	2021	2022	2023
Driftsinntekter					
Rammetilskot		352 685	355 085	357 485	359 885
Inntekts- og formuesskatt		249 607	249 607	249 607	249 607
Eigedomsskatt		19 322	19 750	20 150	20 550
Andre skatteinntekter		50	50	50	50
Andre overføringer og tilskot frå staten		35 350	26 000	24 050	24 700
Overføringer og tilskot frå andre		105 489	107 864	107 864	107 864
Brukarbetalingar		32 655	32 655	32 655	32 655
Sals- og leigeinntekter		58 037	60 537	62 329	62 329
Sum driftsinntekter		853 195	851 548	854 190	857 640
Driftsutgifter					
Lønsutgifter		472 730	458 887	458 914	461 353
Sosiale utgifter		111 969	113 669	115 369	117 069
Kjøp av varer og tenester		189 191	189 191	189 191	189 191
Overføringer og tilskot til andre		42 497	41 343	41 590	41 463
Avskrivningar		43 000	43 000	43 000	43 000
Sum driftsutgifter		859 388	846 091	848 065	852 077
Brutto driftsresultat		-6 193	5 457	6 125	5 563
Finansinntekter					
Renteinntekter		3 200	2 400	2 400	2 400
Utbyte		3 662	3 662	3 662	3 662
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidlar		5 100	4 600	4 600	4 600
Renteutgifter		26 899	25 773	24 647	24 084
Avdrag på lån		33 155	36 356	36 358	36 359
Netto finansutgifter		-48 092	-51 467	-50 343	-49 781
Motpost avskrivningar		43 000	43 000	43 000	43 000
Netto driftsresultat		-11 285	-3 010	-1 218	-1 218
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:					
Overføring til investering		0	0	0	0
Netto avs. til eller bruk av bundne driftsfond		9 310	3 010	1 218	1 218
Netto avs. til eller bruk av disposisjonsfond		1 975	0	0	0
Dekning av tidlegare års meirforbruk		0	0	0	0
Sum disp. eller dekning av netto driftsresultat		11 285	3 010	1 218	1 218
Framført til inndeckn. i seinare år (meirforbruk)		0	0	0	0

Stad kommune

Kommunestyret 19/067, 13.12.2019

Alle tal i tusen kroner

BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT

	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Rammetilskot	352 685	355 085	357 485	359 885
Inntekts- og formueskatt	249 607	249 607	249 607	249 607
Eigedomsskatt	19 322	19 750	20 150	20 550
Andre generelle driftsinntekter	35 400	26 050	24 100	24 750
Sum generelle driftsinntekter	657 014	650 492	651 342	654 792
Løyvingar drift, netto:				
Tabell 1 13.12.2019 netto rammer (post 25)	621 282	610 235	610 509	612 821
Justert for post som ligg under ansvar 800	-12 411	-11 261	-9 561	-7 861
Justert for bruk og avsetning til fond i driftsrammene	11 336	3 061	1 269	1 269
Netto løyvingar	620 207	602 035	602 217	606 229
Avskrivningar	43 000	43 000	43 000	43 000
Sum netto driftsutgifter	663 207	645 035	645 217	649 229
Brutto driftsresultat	-6 193	5 457	6 125	5 563
Renteinntekter	3 200	2 400	2 400	2 400
Utbyte	3 662	3 662	3 662	3 662
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidlar	5 100	4 600	4 600	4 600
Renteutgifter	26 899	25 773	24 647	24 084
Avdrag på lån	33 155	36 356	36 358	36 359
Netto finansutgifter	-48 092	-51 467	-50 343	-49 781
Motpost avskrivningar	43 000	43 000	43 000	43 000
Netto driftsresultat	-11 285	-3 010	-1 218	-1 218
Disp. eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	0	0	0	0
Netto avs. til eller bruk av bundne driftsfond	9 310	3 010	1 218	1 218
Netto avs. til eller bruk av disposisjonsfond	1 975	0	0	0
Dekning av tidlegare års meirforbruk	0	0	0	0
Sum disp. eller dekning av netto driftsresultat	11 285	3 010	1 218	1 218
Framført til inndeckn. i seinare år (meirforbruk)	0	0	0	0

Stad kommune	BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING			
	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2020	2021	2022	2023
Kommunestyret 19/067, 13.12.2019				
Alle tal i tusen kroner				
Investeringar i varige driftsmidlar	70 450	72 600	62 100	49 600
Tilskot til andre sine investeringar	1 500	2 000	2 000	0
Investeringar i aksjar og andelar i selskap	0	0	0	0
Utlån av eigne midlar	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	71 950	74 600	64 100	49 600
Kompensasjon for meirverdiavgift	-11 450	-11 750	-11 000	-8 500
Tilskot frå andre	-500	-8 100	-1 500	-3 200
Sal av varige driftsmidlar	-2 700	-2 700	-2 700	-2 700
Sal av finansielle anleggsmidlar	0	0	0	0
Utdeling frå selskap	0	0	0	0
Motteke avdrag på utlån av eigne midlar	0	0	0	0
Bruk av lån	-57 900	-59 650	-49 500	-38 500
Sum investeringsinntekter	-72 550	-82 200	-64 700	-52 900
Vidareutlån	2 000	2 000	2 000	2 000
Bruk av lån til vidareutlån	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Avdrag på lån til vidareutlån	500	500	500	500
Motteke avdrag på vidareutlån	-500	-500	-500	-500
Netto utgifter vidareutlån	0	0	0	0
Overføring frå drift	0	0	0	0
Netto avs. til eller bruk av bundne inv.fond	0	0	0	0
Netto avs. til eller bruk av ubunde inv.fond	600	7 600	600	3 300
Dekning av tidlegare års udekka beløp	0	0	0	0
Sum overføring frå drift og netto avsetn.	600	7 600	600	3 300
Framført til inndeckn. i seinare år(udekket beløp)	0	0	0	0

12. Kommunestyret sitt vedtak KS 19/067, 13.12.2019

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

1. Gebyr og betalingssatsar for 2020 vert vedteke i samsvar med eige vedlagt regulativ datert 07.11.2019
2. Eigedomsskattesatsen for 2020 vert vedteke sett til 3,5 promille for områda frå Eid kommune og Selje kommune. Området for grensejusteringa vert vidareført i 2020 med same eigedomsskatt som i 2019. Dette området vert harmonisert med resten av Stad kommune frå 01.01.2021.
3. Eigedomsskatten skal skrivast ut etter lov om eigedomsskatt § 3 pkt g.
4. Rammer for driftsbudsjettet 2020 vert vedteke i samsvar med tabell 1 i kap 8.2 i budsjetthefte datert 07.11.2019
5. Det vert vedteke bruk av disposisjonsfond på kr 475.000,- i 2020 til dekning av eingongsutgift knytt til etterløn for ordførar i Selje kommune (FEN 092/19) og møtegodtgjersle til politikarar i Stad kommune for møter i siste kvartal 2019, utbetalt i 2020.
6. Økonomiplan drift 2020–2023 vert vedteke i samsvar med tabell 1 i kap 8.2 i budsjetthefte datert 07.11.2019
7. Rådmann får fullmakt til å fordele avsette midlar til lønsauke 2020 på rammeområda i samsvar med resultat av lønsforhandlingane, jf pkt 20 i tabell 1 kap 8.2 i budsjetthefte.
8. Investeringar for 2020 vert vedteke i samsvar med tabell i kap. 9.1 i budsjetthefte datert 07.11.2019
9. Økonomiplan investering 2020–2023 vert vedteke i samsvar med tabell bak i investeringshefte datert 07.11.2019
10. Det vert godkjent låneopptak for 2020 på kr 57.900.000,- i samsvar med kommunelova § 14-15 fyrste ledd og § 14-16.
11. Det vert godkjent låneopptak for vedtak gjort i Eid kommune knytt til investeringar i 2019 på kr 25.871.000,- i samsvar med kommunelova § 14-15 fyrste ledd og § 14-16, KS 159/2018, KS 017/2019 og KS 029/2019.
12. Det vert godkjent låneopptak for vedtak gjort i Selje kommune knytt til investeringar i 2019 på kr 96.220.000,- i samsvar med kommunelova § 14-15 fyrste ledd og § 14-16, KS 104/2018, KS 016/2019, KS 019/2019 og KS 056/2019.
13. Kommunedirektøren får fullmakt til å ta opp lån og signere gjeldsbrev i samsvar med vedtak i punkta ovanfor.
14. Kommunedirektøren får fullmakt til å overføre ubrukte budsjettmidlar inkl finansiering i pågåande investeringsprosjekt til neste år, slik at dette vil inngå i samla investeringsbudsjett for 2020.
15. Kommunedirektøren får fullmakt frå d.d. til 30.06.2020 til å overføre pengar/likviditet mellom bakkontoar i kommunane Eid, Selje og Stad for å sikre at alle tre selskapa til ei kvar tid har likviditet til å betale sin plikter.

Kommunestyret 13.12.2019:

KS- 19/067 Vedtak:

1. Gebyr og betalingssatsar for 2020 vert vedteke i samsvar med eige vedlagt regulativ datert 07.11.2019
2. Eigedomsskattesatsen for 2020 vert vedteke sett til 3,5 promille for områda frå Eid kommune og Selje kommune. Området for grensejusteringa vert vidareført i 2020 med same eigedomsskatt som i 2019. Dette området vert harmonisert med resten av Stad kommune frå 01.01.2021.
3. Eigedomsskatten skal skrivast ut etter lov om eigedomsskatt § 3 pkt g.

4. Rammer for driftsbudsjettet 2020 vert vedteke i samsvar med tabell 1 i kap 8.2 i budsjetthefte datert 07.11.2019, med endringar som framgår av punkt 1-6 i *Budsjett 2020, drift*, lista under.
5. Det vert vedteke bruk av disposisjonsfond på kr 475.000,- i 2020 til dekning av eingongsutgift knytt til etterløn for ordførar i Selje kommune (FEN 092/19) og møtegodtgjersle til politikarar i Stad kommune for møter i siste kvartal 2019, utbetalt i 2020.
6. Økonomiplan drift 2020–2023 vert vedteke i samsvar med tabell 1 i kap 8.2 i budsjetthefte datert 07.11.2019, med endringar som framgår av 1, 2, 5 og 6 i *Økonomiplan 2021-23, drift*, lista under.
7. Rådmann får fullmakt til å fordele avsette midlar til lønsauke 2020 på rammeområda i samsvar med resultat av lønsforhandlingane, jf pkt 20 i tabell 1 kap 8.2 i budsjetthefte.
8. Investeringar for 2020 vert vedteke i samsvar med tabell i kap. 9.1 i budsjetthefte datert 07.11.2019
9. Økonomiplan investering 2020–2023 vert vedteke i samsvar med tabell bak i investeringshefte datert 07.11.2019, med endring som framgår av *Økonomiplan 2021-23, investeringar*, lista under.
10. Det vert godkjent låneopptak for 2020 på kr 57.900.000,- i samsvar med kommunelova § 14-15 fyrste ledd og § 14-16.
11. Det vert godkjent låneopptak for vedtak gjort i Eid kommune knytt til investeringar i 2019 på kr 25.871.000,- i samsvar med kommunelova § 14-15 fyrste ledd og § 14-16, KS 159/2018, KS 017/2019 og KS 029/2019.
12. Det vert godkjent låneopptak for vedtak gjort i Selje kommune knytt til investeringar i 2019 på kr 96.220.000,- i samsvar med kommunelova § 14-15 fyrste ledd og § 14-16, KS 104/2018, KS 016/2019, KS 019/2019 og KS 056/2019.
13. Kommunedirektøren får fullmakt til å ta opp lån og signere gjeldsbrev i samsvar med vedtak i punkta ovanfor.
14. Kommunedirektøren får fullmakt til å overføre ubrukte budsjettmidlar inkl finansiering i pågåande investeringsprosjekt til neste år, slik at dette vil inngå i samla investeringsbudsjett for 2020.
15. Kommunedirektøren får fullmakt frå d.d. til 30.06.2020 til å overføre pengar/likviditet mellom bakkontoar i kommunane Eid, Selje og Stad for å sikre at alle tre selskapa til ei kvar tid har likviditet til å betale sin plikter.

Budsjett 2020, drift:

1. Dagens reglar om at avkorta sosialstønad til familiar som mottek barnetrygd skal fjernast frå 1. august 2020. Det skal leggst fram eiga sak om dette i løpet av 1. halvår 2020. Stipulert auka kostnad i 2020: 400.000 kroner.
2. Det blir sett av 50.000 kroner til å redusere eigenbetaling for idrett og kultur for born i familiar med dårleg økonomi frå skuleåret 2020/21, t d gjennom innføring av ei ordning med fritidskort. Det skal leggst fram eiga sak om dette i løpet av 1. halvår 2020.
3. Det blir sett av ei ramme på 1,5 mill kr til oppfølging av igangsett rekrutteringsprosjekt i Stad2020, reiselivs- og stadsutviklingsstrategi og fellestiltak mellom Stad kommune og Stad Vekst. Fordeling av midlane blir delegert til Hovudutval for næring, idrett, kultur og samfunn og Formannskapet gjennom eigne saker.
4. Det blir avsett 125 000 kroner (lønna eigeninnsats) for gjennomføring av

- kartleggingsprosjekt for eigenfinansiert utsleppsfri skyssordning. (sjå eige vedlegg)
5. Driftsstøtte til Stadlandet Idrettslag på 50 000 kroner for 2020. (innsparing etterlønn ordførar Selje)
 6. Halleige blir redusert med 20% for dei under 18 år. Kostnad på 110 000 kroner.

Pkt 1, 2, 4, 5 og 6 blir finansiert ved innsparing etterlønn ordførar Selje, og å auke opp forventa avkasting Aktiv Forvaltning med 0,6 mill kr.

Pkt 3 blir finansiert frå disposisjonsfondet (eingongstiltak i 2020).

Økonomiplan 2021-23, drift:

Heilårsverknad av pkt 1, 2, 5 og 6 i endringar i budsjett 2020 blir lagt inn i økonomiplanen for åra 2021-23. Finansiering ved å auke opp forventa avkasting Aktiv Forvaltning med 1,1 mill kr i åra 2021-23.

Økonomiplan 2021-23, investeringar:

Det blir sett av 1 mill kr i 2021 til planlegging av fleirbrukshall i Selje. Finansiering gjennom auka låneopptak.

Verbalframlegg:

- a. Opprusting av uteområdet på Nordfjordeid skule skal prioriterast innanfor avsett ramme til «uteområde/ leikeplassar» i 2020, men føresetnad om at det i samarbeid med FAU blir laga ein heilskapleg finansieringsplan der både spelemidlar, dugnadsinnsats og kommunal løyving inngår, jmf vedtak i F-sak 48/19 i Eid kommune.
- b. Det skal igangsetjast arbeid med ein Handlingsplan mot sosial dumping i Stad kommune i 2020.
- c. Det skal igangsetjast arbeid med ein Handlingsplan mot barnefattigdom i Stad kommune i 2020.
- d. Det skal gjerast ei samla vurdering av behov for nye bustadfelt i samband med ny kommuneplan for Stad kommune.
- e. Det skal leggst fram ei eiga sak tidleg i 2020 om vidare finansiering av allereie oppstarta planarbeid for gang- og sykkelveggar i Selje, Leikanger og Flatraket, jmf Kommuendirektøren sitt svar på spørsmål 5 frå Venstre til budsjettet.
- f. Det skal leggst fram ei eiga sak i løpet av fyrste halvår 2020 om moglegheitene for etablering av fiskerikai i Selje sør. I denne saka skal også ei lokalisering i Lestovika vurderast.
- g. Stad kommune skal arbeide for at utbygging av gang- og sykkelveg langs Rv15 på Stårheim kjem inn i ny Nasjonal Transportplan, og prioritere denne saka i arbeidet med NTP inn mot Vestland fylke og statlege styresmakter i 2020.
- h. Stad kommune skal be NVE utarbeide tilsvarande skredkartlegging for Selje og Bryggja som det er som det er gjort i 2019 for Eid og resten Vågsøy.
- i. Det bør i år 2020 og framover arbeidast målretta med busetjing av flyktningar i andre skulekrinsar enn Nordfjordeid.

- j. Ubrukte lånemidler teke opp av Selje kommune vert sett av til arbeid i 2020 med å få på plass eit kommunalt bustadfelt på Bryggja snarast råd.
- k. Kommunestyret syner til innspel frå Stad Kyrkjelege Fellesråd om investeringsramme for 2020. Kommunestyret er innstilt på at denne blir vurdert på nytt ved budsjettjusteringa i juni 2020.
- l. Kommunestyret syner til framlegg om å vidareføre driftsstøtten Selje kommune har gitt Stadlandet Idrettslag til kunstgrasbane i Stad kommune i 2020. Kommunestyret ber om at ein i løpet av 2020 får ei politisk sak om korleis ein kan få eit føreseieleg og mest mulig rettferdig system for sambruk/medfinansiering av lokale idrettsanlegg i heile Stad kommune, særleg når det gjeld handsaming av nye slike søknader.
- m. Kommunestyret ber Ordførar og Kommunedirektør knyte dialog opp mot Vestland Fylke med sikte på å få vurdert vegtunell Moldefjorden/Kjøde – Maurstad.
- n. Budsjettet og økonomiplanen inneheld udefinerte innsparingstiltak. Kommunestyret føreset at ein:
 - a. Spesielt ser på effektivisering og innsparingar i administrative funksjonar i heile organisasjonen i Stad kommune, for å ta ut gevinstar av samanslåing av dei to kommuneorganisasjonane så raskt råd er.
 - b. Må unngå å gjere kutt som byggjer ned tenester nær barnehageborn, elevar og brukarar innanfor rammeområde for helse og omsorg.
- o. Stad kommune inviterer mobbeombodet for barnehagar og grunnskular i Sogn og Fjordane, Aina Drage, til kommunestyremøte for å informere om sitt virke.
- p. Kommunestyret ber om å få tilbake retningslinjer om korleis midlane frå Okla Vindpark skal handterast jfr. Avtale mellom Selje Kommune og Vestavind Kraftverk.
- q. Stad kommune signerer fritidserklæringa i 2020 og det vert arbeidd med å skaffe tilskotsmidlar til innføring av Fritidskort etter modell frå pilotkommunane Vadsø og Arendal. Vi ber om at sak om innføring av fritidskort vert lagt fram for Stad kommunestyre i løpet av våren 2020.